

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра японської філології

Кваліфікаційна робота магістра з японської філології
на тему: «ГАЙРАЙГО В СУЧАСНІЙ ЯПОНСЬКІЙ МОВІ:
СТРУКТУРА, СЕМАНТИКА ТА ФУНКЦІЇ»

Допущено до захисту

«___» _____ року

студентки групи МПяп 51-20

факультету сходознавства

освітньо-професійної програми Галузевий
переклад: японська мова, англійська мова
за спеціальністю 035 Філологія

спеціалізацією 035.069 Східні мови та
літератури (переклад включно), перша –
японська

Руденок Катерини Валентинівни

Завідувач кафедри

японської філології

Науковий керівник:

кандидат філологічних наук, доцент
Кравець Катерина Петрівна

_____ Кравець К. П.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАПОЗИЧЕНЬ У СУЧАСНОМУ МОВОЗНАВСТВІ	8
1.1 Поняття та історичні засади розвитку запозичень.....	8
1.2 Функції та використання запозичених слів.....	13
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1	19
РОЗДІЛ 2. СТРУКТУРА І СЕМАНТИКА ГАЙРАЙГО В СУЧАСНІЙ ЯПОНСЬКІЙ МОВІ	21
2.1 Структурні особливості гайрайго.....	21
2.1.1 Орфографічно-фонологічні	22
2.1.2 Морфологічно-синтаксичні.....	29
2.3 Семантичні особливості гайрайго.....	41
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2	65
РОЗДІЛ 3. ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ГАЙРАЙГО	67
3.1 Номінативна функція.....	67
3.2 Термінологічна функція	70
3.3 Інформативна функція.....	74
3.4 Прагматична функція.....	76
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3	79
ВИСНОВКИ	81
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	86

要約.....94

ВСТУП

Японська мова складається з великої кількості запозичень, які походять як з Китаю, так і з Заходу. Багато хто вважає, що вплив англійської мови почався саме з американської окупації лише після Другої світової війни. Запозичені слова, а особливо ті, які надійшли з англійської мови, значно зросли з тих пір.

“Гайрайго” займають дедалі помітніше місце в японській мові і тепер використовуються позначення багатьох повсякденних предметів і понять. У багатьох випадках японські еквіваленти або відсутні або погано зрозумілі, але іноді запозичені слова просто замінюють свій японський аналог, часто разом з модернізованою версією поняття. Хоча ці слова можна зустріти всюди в японському суспільстві, їхній іншомовний статус очевидний через відмінності в написанні та звучанні.

Незалежно від того, говоримо ми чи пишемо сучасною японською мовою, неминуче не стикатися із запозиченими словами. Це є результатом процесу, який почався століттями і продовжується донині. Шлях запозичених слів на японську мову особливо цікавий тим, що протягом усієї історії Японія була надзвичайно ізольованою, тому міжнародні відносини країни були максимально обмеженими. Незважаючи на це, японська мова – мова, яка має давню історію запозичень, починаючи з китайського впливу приблизно в V столітті та європейського впливу близько тисячу років тому. Але сьогодні найбільшим лінгвістичним впливом є все таки "американська англійська" і запозичення з цієї мови в японську – “гайрайго”.

Актуальність нашого дослідження полягає у необхідності вивчення гайрайго, тому що через модернізацію та глобалізацію світу процес визначення лексичного складу мови тієї чи іншої країни як ніколи потрібен, особливо це стосується запозичених слів, адже запозичення – найважливіший та найпродуктивніший шлях поповнення саме лексичного складу мови.

Об'єктом дослідження є запозичена лексика в японській мові, а саме – гайрайго.

Предметом дослідження є поширення використання гайрайго в японській мові: структура, семантика та функції.

Мета нашої дипломної роботи полягає у виявленні структурних і семантичних особливостей гайрайго та їх функцій в японській мові.

Для досягнення вказаної мети необхідно вирішити такі **завдання**:

- Провести дослідження щодо історичного розвитку гайрайго;
- Проаналізувати структурні особливості гайрайго;
- Дослідити семантичні особливості запозичень та обґрунтувати їх на матеріалах статей журналів та газет;
- Визначити функції гайрайго та обґрунтувати їх на матеріалах статей журналів та газет.

Методи дослідження:

- Описовий метод, який використовувався для того, щоб описати основні структурні та семантичні особливості мови;
- Зіставний метод, який використовувався для порівняння двох мов: японської та англійської;
- Компонентний аналіз, який використовувався для дослідження запозичених слів в японській мові, а саме - гайрайго;
- Узагальнення проаналізованого матеріалу.

Наукова новизна полягає у виявленні структурних, семантичних та функціональних запозичень “гайрайго” у різних публікаціях газет та журналів японською мовою (ЗМІ).

Матеріалом дослідження слугують:

- 1) Журнали にほんにか /*Niponika*/ – “Ніпоніка”:

- にぽにか: くつろぎと癒しの国、日本 /*Niponika: Kutsurogi to iyashino-koku, Nihon/* – “Ніпоніка: Японія – місце для відпочинку та релаксу” (2015)
 - にぽにか: 小さくてもすごい! 日本のミニチュア力 /*Niponika: chīsakute mo sugoi! Nihon no minichua-ryoku/* – “Ніпоніка: Розкіш мігіатюр! Велика роль невеликих предметів у Японії” (2015)
 - にぽにか: 技術と伝統を今につなぐ日本の紙 /*Niponika: Gijutsu to dentō o ima ni tsunagu Nihon no kami/* – “Ніпоніка: Об'єднання технологій та традицій – дивовижний світ японського паперу” (2016)
 - にぽにか: 四季を愛でる国 ニッポン /*Niponika: Shiki o mederu kuni Nippon/* – “Ніпоніка: З любов'ю до кожної пори року” (2016)
 - にぽにか: ようこそ、日本の庭へ /*Niponika: Yōkoso, Nihon no niwae/* – “Ніпоніка: Ласкаво просимо до японських садів” (2019)
- 2) Електронна газета 朝日新聞 /*Asahishinbun/* – “Asahi Shimbun” (японською та англійською мовами);
 - 3) Фрагменти матеріалів з онлайн ресурсу 日本放送協会 /*Nihonhōsōkyōkai/* – “NHK” (японська телерадіомовна корпорація) та ヤフー株式会社 /*Yafū kabushikigaisha/* – “Yahoo! Japan Corporation” (японський сайт новин)

Практичне значення одержаних результатів є певним внеском в курс перекладознавства та лексикології. Дані аналізу можуть бути корисними для перекладачів, завданням яких є здійснення перекладу текстів або матеріалу відповідної тематики з великою кількістю запозичень, зокрема “гайрайго”.

Структура роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів дослідницької роботи, висновків, списку використаної літератури та резюме японською мовою. Повний обсяг – 94 сторінки.

Дослідження пройшло **апробацію** на міжнародній науково-практичній відеоконференції СВІТ ЦІННОСТЕЙ І ЦІННОСТІ У СВІТІ, Київ, 13 – 14 травня 2021 року.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАПОЗИЧЕНЬ У СУЧАСНОМУ МОВОЗНАВСТВІ

1.1 Поняття та історичні засади розвитку запозичень

Запозичення – це слова, запозичені носіями однієї мови з іншої (мови-оригіналу). Запозичені слова є наслідком культурних взаємин між двома мовними громадами і можуть одночасно відбуватися між двома мовами під час спілкування, але часто існує асиметрія. Наприклад, японці запозичили чимало слів від китайців через торгівлю та політичні зв'язки, тоді як другі – не запозичили майже нічого. У цьому випадку мова-оригінал має деяку перевагу у вигляді “панування”, “авторитетності” та “добробуту”, що робить об'єкти та ідеї, які вона приносить, бажаними та корисними для спільноти мови, яка запозичає. Культурний та економічний розвиток веде до збагачення словникового запасу мовної системи будь-якої країни (Rohde, Ada, Stefanowitsch & Kemmer, 2000, p. 265).

В даний час англійська мова стала однією з найпоширеніших і найпопулярніших мов для вивчення. У зв'язку з тим, що світ стає відкритим практично для всіх, розвиток нових технологій, предмети та явища однієї культури легко проникають до іншої. Ця тенденція призводить до збагачення чи, навпаки, асиміляції культури, що зумовлює її згасання. Мова не є винятком, тому що вона гнучка і за своєю природою легко приймає все нове (Кристал, 2001).

Мови в усьому світі запозичали слова з інших, і ні українська, ні японська не є винятком. Україна являється країною, що розвивається і відкриває свої кордони, в її словниковому запасі з'явилася досить велика кількість слів, запозичених з різних мов світу. Слід також зауважити, що переважна кількість запозичень в ній становлять – англіцизми (запозичення з англійської мови). У словниковому складі української мови особливе місце посідають запозичення грецького походження — грецизми. Українська мова також запозичила велику кількість слів із німецької, французької, італійської та голландської мов (Радевич-Винницький, 2006).

Щодо запозичень в японській мові, то, як і в українській, більшу частину запозичених слів в ній становлять саме запозичення з англійської мови. Лексика сучасної японської мови на 33% складається із споконвічно японських слів, на 49% із запозичених китайських (канго), і ще 18% в ній займають інші запозичення (гайрайго), тоді як в українській мові такий процент – 10%. Запозичені слова проникли в різні сфери життя, від слів, що використовуються в Інтернеті, до назв фільмів, продуктів харчування, побутових приладів тощо, і цієї запозиченої лексики часто зловживають (Арешидзе & Алпатов, 1991; Архипенко, 2008, с. 16).

Запозичення не означає бідність мови, вона засвоює запозичені слова та його елементи за нормами; це свідчить про силу та творчу активність цієї мови. Запозичення слів з мов світу – це живий, продуктивний процес, який з кожною хвилиною розвивається. Зараз усі ці слова та висловлювання існують у різних сферах людської діяльності (Оксенчук, 2012).

Як правило, більшість лексики в мовах світу — це споконвічні слова, які виникли в певній мові або успадковані від мови оригіналу з давніх часів. Споконвічна лексика української мови включає:

- а) лексику приблизно з XIV ст, сюди відносяться власне українські слова;
- б) лексику XI-XIII ст., яка включає східнослов'янські слова, що існували в давньоруську епоху;
- в) загальнослов'янські слова, відомі в епоху слов'янської єдності (почалося в V-VI ст. н.е.);
- г) слова на основі лексики індоєвропейських мов (Губерначук, 2010, с. 284).

Поруч із споконвічною лексикою у будь-якій мові присутні іншомовні, або запозичені, слова. Ми вже з'ясували, що українська та японська мова сформувалася багато в чому завдяки запозиченню та обміну словами з різними іншими мовами.

Активізація мовних запозичень, в основному, відбувалась у зв'язку з розвитком науки і техніки, як наслідок – в мову ринув потужний потік термінів, унікальних слів та виразів. Такі запозичення можуть бути багатовіковою давністю чи зовсім недавніми. Нижче наведено деякі слова, запозичені українською мовою з інших мов – одразу стає очевидним, що мова нації відображає її культуру, історію та стосунки з іншими країнами, народами та етнічними групами (Огієнко, 2008).

1) з грецької мови:

терміни науки та мистецтва: *математика, філософія, логіка, театр, бібліотека, комедія, хор, ідея та інші*; назви побутових предметів: *миска, ванна*; назва тварин, рослин: *динозавр, крокодил, кит, мак, кедр*; церковно-релігійні поняття: *ангел, архангел, віктар, ікона, антихрист*

2) з німецької мови:

запозичена лексика, яка стосується назв їжі, одягу, транспорту, професій, поняття на політичну та економічну тематику: *кухня, бутерброд, шинка, вафлі, бухгалтер, слюсар, фельдшер, офіцер, ордер*

3) з французької мови:

надійшло багато термінів стосовно назв побутових предметів, одягу, поняття мистецтва, науки та військова термінологія: *абажур, маскарад, браслет, одеколон, пудра, партер, бюст, бюлетень, екіпаж, костюм, пальто, блуза, кабінет, сержант, гарнізон, атака, фронт, каска, кавалерія, корпус, маршал, комюніке, дебати, кур'єр, департамент*

4) з італійської мови:

запозичені такі слова, як: *опера, інтермецо, бас, лібрето, дебет, кредит, банк, вата, казарма, барика, каса, валюта, банк.*

5) з голландської мови:

запозичені слова, які, в основному, відносяться до теми мореплавства й суднобудування: *гавань, шлюпка, матрос, боцман, дамба, руль та інші* ("Іншомовні слова в українській мов", 2004).

Звісно, найчисленнішими запозиченнями серед усіх вище зазначених мов, є запозичення з англійської (англіцизми). Вони торкаються різних сфер – від назв продуктів харчування та спорту до понять в медицині, економіці та політиці. На відміну від інших мов, запозичення з англійської несуть в собі позначення нових термінів та понять (сленг), якими молодь користується на сьогоднішній день, як от: *гліттер (glitter), гаджет (gadget), лаунж зона (lounge), стример (streamer), тригер (trigger), хейтати (hate) аб'юз (abuse), аутфіт (outfit) лук (look), спойлер (spoiler) та інші*. (Медведів, 2012, с. 13).

Японська мова, в свою чергу, несе в собі два найбільших класи запозичених слів – як від китайської мови, так і від інших, європейських. Запозичення відмінні від тих, що походять від китайської мови, називаються "гайрайго", в перекладі "іноземні слова", "слова, що прийшли ззовні"; сюди входять слова з європейських мов, корейської і південно-східних азійських мов (Champ, 2014, p. 118).

Незважаючи на те, що китайські слова вже існували в Японії, запозичення з європейських мов почалося тільки в XVI столітті. Вплив європейських мов розпочався тоді, коли перші європейці, а саме португальські торговці прибули до Японії в 1543 році. З ними склалася лінгвістична система, дуже відмінна від японської, і додано ще одну систему письма: латинський алфавіт. Португальці представили західний стиль живопису та португальський стиль одягу, а також з'явилися окремі речі, такі як тютюн та окуляри. Японці тим часом прийняли кілька португальських слів: "хліб", *pão* на португальській і "гральна карта", *cartão* на португальській, обидва написані катаканною як *パン* /*pan*/ і *カルタ* /*karuta*/ відповідно (Bjarke, 2010, p. 152)

У 1633 році Японія запровадила політику самоізоляції, "сакоку" (鎖国), і закрила свої кордони всім іноземцям, за винятком кількох голландських і китайських торговців

через єдиний віддалений порт (детальніше про це буде повідомлено нижче). Протягом цього 90-річного періоду перші європейські запозичені слова ввели в мову (Maher & John, 1996).

Інший європейський вплив на мову походить від голландців. Голландці вперше ступили на японські землі близько 1609 року. В той час як португальці хотіли торгів з японцями, поширюючи свої християнські вірування, голландці бажали лише торгувати з японцями. Окрім голландців, як єдиних іноземців із Заходу, які мали за мету підтримувати свої торгові відносини з Японією, китайці, корейці та острови Рюкю також підтримували торговельні та дипломатичні відносини з країною.

За часом появи в японській мові, сходознавці пропонують поділяти “гайрайго” на три класи.

Перший, представлений на сьогодні лише невеликою кількістю слів, утворився у період ранніх контактів із європейцями, у XVI-XVIII ст. (зазвичай запозичення з португальської та голландської мов). Ці ранні запозичення складають конкретну лексику на позначення нових для японців елементів матеріальної культури:

パン /*pan*/ "хліб" (з португальської),

たばこ /*tabako*/ "тютюн" (з португальської);

ビール /*bi:ru*/ "пиво" (з голландської),

コーヒー /*ko:hi:*/ "кава" (з голландської) (Комарницька & Комісаров, 2012, с. 127).

Поява другого класу запозичень гайрайго також пов'язана з історичним розвитком Японії. Після революції (реставрації) Мейджі 1868 р. і відкриття країни до японської мови потрапляє велика кількість іноземних слів, які були особливо активно запозичені в період кінця XIX – початку XX ст. Характерною особливістю процесу запозичень у цей період є велика кількість мов, з яких слова приходять у японську: американський варіант англійської, британський варіант англійської, німецька, французька, італійська мови (Комарницька & Комісаров, 2012, с. 127-128).

Наприклад, з німецької мови у той період були запозичені слова:

プルス /*purusu*/ "пульс" (нім. *puls*),
 イデオロギー /*ideorogī*/ "ідеологія" (нім. *ideologie*),
 アルバイト /*aribaito*/ "підробіток" (нім. *arbeit*).

Із французької мови у японську прийшли слова:

ズボン /*zubon*/ "штани" (фр. *jeupon*),
 ローブ /*rōbu*/ "сукня" (фр. *robe*).

З британського варіанту англійської до японської мови потрапило слово:

ポスト /*posuto*/ "поштова скринька" (англ, *post*)

З італійської мови було запозичено слова:

カルボナーラ /*karubonāra*/ "спагеті карбонара".

Існують і паралельні запозичення з двох мов:

マイスター /*maisutā*/ (нім. *Meister*) "маєстро"

マエストロ /*maesutoro*/ (італ. *Maestro*) "маєстро" (Комарницька & Комісаров, 2012, с. 128).

Третій, останній, клас лексем гайрайго є найчисленнішим. До нього належать запозичення, засвоєні японською мовою після Другої світової війни, і поповнення цього класу новими лексемами триває й досі, оскільки японська мова активно взаємодіє з іншими мовами, насамперед з англійською (Оксенчук, 2012, с. 61).

1.2 Функції та використання запозичених слів

Мова — це не просто система знаків, яка символічно представляє предмети та явища. Вона також є інструментом людської діяльності, в якому виконує багато функцій. До основних функцій мови належать номінативна, пізнавальна, комунікативна та накопичувальна. Є й другорядні функції мови (наприклад, естетична функція мови) (Гороть & Коляда, 2015, с. 121).

За тривалістю функціонування в українській мові запозичення поділяють на давні, які з'явилися ще в дописемний період і на різноманітних історичних етапах контактування народів у писемний період розвитку української мови, та сучасні. Розповсюдження запозичень в українській мові зумовлене поступовим розширенням зв'язків України з тими чи іншими народами. Завдяки процесу глобалізації, розпочинається процес інтернаціоналізації певних частин лексичного складу мови (Стишов, 1999, с. 39).

Слід зауважити, що запозичення є парадигматичними явищами. Більшість запозичених слів відповідають певній тематичній або понятійній групі, завдяки яким можна з'ясувати їх функції у мові. Іншомовні слова, зокрема інтернаціоналізми, сприяють утворенню термінів або містять в собі певні термінологічні маркування для нових понять та реалій і після цього переважають серед власне японських слів завдяки своїй небагатозначності та нейтральності (Архипенко, 2008, с. 146).

В деяких галузях запозичене слово “бореться за першість” з певними парадигматичними класами слів. Таке явище частіше всього трапляється через те, що іншомовне слово не привласнює жодну, в тому числі термінологічну, прогалину. Через це окремі власне японські слова можуть частково трансформувати своє значення під впливом запозиченого слова.

В українській мові запозичені слова виконують різні функції:

- 1) Номінативну – центральною функцією запозичень є номінативна, обумовлена необхідністю назвати нові явища, предмети і реалії. У мові з'являється / з'явилося щось нове, або щось існуюче стало важливим настільки, що мова (бути точнішим - носії ж цієї мови) створює для нього ім'я чи назву.
- 2) Термінологічну – функція, яка тісно пов'язана з номінативною, але слугує саме для створення окремих понять, які є запозиченими в певну сферу

діяльності: найчастіше такі терміни стосуються комп'ютерних технологій, економіки та політики.

3) Інформативну – головною метою такої функції є чіткість і ясність передачі інформації читачу, повідомити його про найактуальніші події чи явища, що стосуються науки, техніки, культури тощо. Насамперед, такі повідомлення робляться завдяки конкретизації того чи іншого предмета / явища та пізнавальній функції.

4) Прагматичну – яка, в свою чергу, поділяється на експресивну та евфемістичну, і виконує роль емоційного впливу на носіїв тієї чи іншої мови. Так як запозичення є сучасними твореннями і на даний момент “бентежать” кожного, вони сприймаються як щось незвичне, сучасне та нове (Иванцова, 2010, с. 139)

Слід також зауважити, що не завжди можливо відокремити ту чи іншу функції, які запозичення виконують у мові, оскільки одне й теж слово може нести в собі одночасно декілька функцій.

Що стосується функцій запозичень в японській мові, з початком мовного контакту та культурного обміну між Японією та англомовними культурами, стало очевидно, що багато слів позначали предмети та ідеї, яких не існувало у феодальній Японії XIX століття. Кількість лексичних прогалин, які необхідно було заповнити, була величезною, і всі слова не могли бути перекладені японською мовою. Навіть після першого знайомства із західною культурою японська мова була змушена запозичувати багато термінів з англійської. Прикладами заповнення лексичних прогалин є такі слова, як: テレビ */terebi/*, ("телебачення") та ペン */pen/* ("ручка") (Takashi, 1990, p. 328).

Інша функція запозичених слів – надати поняттю чи об'єкту певну іноземну приналежність. Наприклад, ライス /*raisu*/ використовується для позначення західного типу рисової страви, тоді як японське слово 飯 /*gohan*/ використовується для назви більш традиційної японської рисової страви. Крім того, バス /*basu*/ позначає ванну західного зразка, у той час як お風呂 /*ofuro*/ позначає японську ванну. Таким чином, запозичені слова також створюються для того, щоб розрізнити японські та західні об'єкти чи поняття (Scherling, 2012, p. 162).

Деякі запозичені слова можна вважати модними і вживаними в основному молодими людьми, які часто замінюють японські слова, що вже існують, тому що “гайрайго” виглядають більш сучасними і модними. Понад те, у міру зміни тенденцій змінюється використання конкретних запозичень чи сленгу. Однак не тільки підлітки в Японії використовують запозичення, тому що вони “в тренді”, але й засоби масової інформації використовують їх, щоб привернути увагу публіки. Насправді найбільш поширене використання запозичень в даний час – це заміна рідного слова англійською через те, що вони мають більш міжнародну або сучасну привабливість. Наприклад, молоді люди в Японії можуть використовувати таке слово, як ナウイ /*naui*/, що означає "зараз, на даний момент" або "модний" і вважається сленгом в японській мові (Кау, 1995, p. 69).

Крім використання запозичених слів для розрізнення японських та іноземних понять або об'єктів, запозичені слова, написані на катакані, привертають увагу і зазвичай використовуються на рекламі різних магазинів з англійськими або французькими назвами та навіть на вивісках в ресторанах. Більше того, оскільки ці слова написані на катакані, вони одразу привертають увагу потенційного клієнта.

Більш загальне використання запозичених слів – це позначення назв інших країн, людей чи місць. Наприклад, ヨーロッパ */yōroppa/* використовується для позначення Європи, а キエフ */kiefu/* - для Києва. Аналогічно, імена людей та назви місць, наприклад, всесвітньо відомий заклад “McDonald's” – マクドナルド */makudonarudo/* також пишеться на катакані (Kay, 1986, p. 25).

Раніше в Японії, коли люди жили в невеликих общинах, певно, не було крайньої необхідності в слові для опису права людини на свободу від чужого втручання. Однак в XXI сторіччі, в Японії, де навіть сусід навпроти може бути незнайомою людиною, з англійської мови було запозичене слово, яке японці застосовують і дотепер –“privacy” - プライバシー */puraibashī/* “усамітнення” (Stanlaw, 2004, p. 216).

Англійську мову та глобалізацію можна вважати двома різними уявленнями в Японії, а саме: як можливістю, так і загрозою. Саме тому англійська часто розглядається як мова для міжнародного використання, а не друга мова, що використовується для отримання інформації з-за кордону та для обміну інтересами з рештою світу. У цьому сенсі використання англійської мови в Японії можна вважати меншою загрозою через те, що вона використовується винятково для міжнародних переваг (Rebuck, 2002, p. 59).

У 1997 році Кімі Ошіма провела дослідження щодо використання гайрайго в газеті "Асахі" між 1952 та 1997 роками, тоді як дійсно кількість гайрайго збільшилася протягом багатьох років разом із соціальними змінами. Один із її інтерв'юерів прокоментував: "Японська мова зростає в словнику шляхом додавання запозичень, тому доля японців та мета полягає в тому, щоб продовжувати збільшувати кількість гайрайго (Oshima Kimie, 1997, p. 98).

Незважаючи на те, що кількість гайрайго в японській лексиці протягом багатьох років значно зросла, їх використання залежить від сфери мови; гайрайго рідко використовуються в офіційних документах, політичному, релігійному та законному

лексиконі, але, з іншого боку, відсоток запозичень особливо високий у сферах моди, косметики, продуктів харчування, аудіотехніки, спорту, житла, музики, мистецтва, бізнес-менеджменту та інженерії. В даний час, переглядаючи жіночий журнал, можна помітити, що багато слів гайрайго використовується замість вітчизняних аналогів. Слова, такі як "жакет" або "окуляри", записуються як: ジャケット /*jaketto*/ і グラス /*gurasu*/, а не словами ваго: 上着 /*uwagi*/ і 眼鏡 /*megane*/ (Koscielecki, 2006, p. 29)

Таблиця 1.1

Японське слово	Нововведене слово з англійської мови	Переклад
瓔珞 / <i>yōraku</i> /	ネックレス	necklace – намисто
耳飾り / <i>mimikazari</i> /	イヤリング	earrings – сережки
流行 / <i>ryūkō</i> /	ファッション	fashion – мода
韻律 / <i>inritsu</i> /	リズム	rhythm – ритм
技術 / <i>gijutsu</i> /	テクノロジー	technology – технологія
主人公 / <i>shujinkō</i> /	キャラクター	character – головний герой, персонаж
企画 / <i>kikaku</i> /	プロジェクト	project – проект
建物 / <i>tatemono</i> /	ビル	building – будівля

Існує багато японських слів англійського походження, які не зрозумілі іноземцям, і багато з них не дуже добре розуміються носіями мови. NHK (Nippon Housou Kyoukai, яка є японською організацією телерадіомовлення) в 1973 році провела анкетування щодо

розуміння гайрайго, результати якої мали велику різницю серед груп опитуваних. Анкета показала, що населення невеличких міст та сіл у віці 40-50 років продемонстрували гірше розуміння гайрайго, ніж вчителі шкіл та міські домогосподарки (від 30 до 40 років), а також працівники великих компаній (від 20 до 30 років). Тож, згідно проведеного опитування, розуміння запозичених слів залежить від освітнього та професійного рівня людини, а також від її віку. Так сталося, що у 2013 році один японець похилого віку подав в суд на NHK за надмірне використання гайрайго цією компанією. Чоловік звинуватив компанію в тому, що вона використовує запозичення, незважаючи на те, що існують різноманітні еквіваленти в рідній японській мові (Tomohiro, 2013).

“Запозичені слова руйнують японську мову та культуру”, – цитує японських опитувачів, щодо запозичень, професор університету Рюоку – Френк Далтон. Є основні аргументи проти гайрайго серед деяких лінгвістів, соціальних критиків та науковців в Японії, і побоюються, що вплив англійської мови заважає японській культурі. Хоча існують аргументи проти гайрайго, Френк Далтон, захищаючи гайрайго, стверджує, що "англомовні запозичення дозволяють ефективно йти в ногу з часом" і що повернення до канго для створення нових слів є "сумнівним кроком" (Daulton, 2011, p. 10). Однак, при цьому запозичення відіграють важливу роль у повсякденному житті як японців, так і українців.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

Проаналізувавши історичні засади та особливості використання “запозичень”, можна сказати, що такі слова мали величезний вплив як на українську, так і на японську мову. В той час, як вплив інших мов постійно зменшується, зростання запозичених слів з англійської мови був і буде більш впливовим процесом. В даний час вони є важливою частиною обох мов.

Було встановлено, що на сьогоднішній день лексика сучасної японської мови на 33% складається з споконвічно японських слів, на 49% з запозичених китайських (канго),

і 18% в ній займають інші запозичення (переважна кількість відсотку складають саме гайрайго).

Також був проведений аналіз щодо трьох основних класів гайрайго, а саме: 1) лексем XVI-XVIII століття (зазвичай запозичення з португальської та голландської мов); 2) запозичень кінця XIX - першої половини XX століття (сюди ввійшли слова з американського варіант англійської, британський варіант англійської, німецька, французька, італійська мови); 3) післявоєнні запозичення. Найчисельнішим класом запозичень вважається останній, оскільки він поповнюється і на сьогоднішній день.

Ми дійшли висновку, що запозичення проникли в самі різні сфери життя і служать для різноманітних функцій. Однією з основних функцій запозичених слів полягає у заповненні лексичних прогалин в мові запозичення в якій використовуються. Ці прогалини часто є результатом впровадження нових концепцій, ідей та технологій. В сучасному світі розвиток електронних технологій і наука настільки стрімкі, що створення нових слів, які охоплюють ту чи іншу галузь, займають величезні зусилля. Таким чином, терміни, які є запозиченими і відносно незмінними в мові, дозволяють швидко прийняти новітні технології. Так, наприклад, при відсутності еквіваленту в японській мові одразу ж розпочинається використання "запозичень".

Ми також дійшли висновку, що в українській мові запозичення також відіграють свої функції. Це, насамперед: 1) номінативна функція; 2) термінологічна функція; 3) інформативна (конкретизація та пізнавальна) функція; 4) прагматична (експресивну та евфемістична) функція.

РОЗДІЛ 2. СТРУКТУРА І СЕМАНТИКА ГАЙРАЙГО В СУЧАСНІЙ ЯПОНСЬКІЙ МОВІ

2.1 Структура гайрайго

До теперішнього часу в японській мові закріплено дві азбуки: хірагана і катакана.

- Хірагана – 平仮名, */hiragana/*

Є одним з двох японських складових алфавітів. Кожен ієрогліф являє собою одну мору, або фонологічну одиницю. Розроблена на початку V століття, хірагана використовується для написання японських слів або частин слів, для яких не існує ієрогліфів, зокрема, часток, закінчень дієслів і прикметників, а також суфіксів. Наприклад, в слові 食べました, */tabemashita/*, перший ієрогліф канджі позначає корінь дієслова "їсти", наступні чотири ієрогліфа хірагани позначають просте закінчення дієслова (минулий час), таким чином, слово перекладається як "їв/поїв". Хоча всі ієрогліфи можуть бути написані азбукою хірагана, наприклад, (食べました */tabemashita/*), це зазвичай робиться тільки в тих випадках, коли ієрогліфи досить незрозумілі або можуть бути невідомі читачеві. У підручниках або дитячих книгах використання хірагани є більш поширеним, навіть для досить простих ієрогліфів (Вальчук, 2017, с. 7).

- Катакана – 片仮名, */カタカナ/* або */かたかな - katakana/*

Це інша японська складова система, в якій кожен символ представляє одну фонологічну одиницю. Катакана використовується для ономапоєї, деяких технічних і наукових термінів, а також в окремих досить незвичайних випадках, таких як, наприклад, мова тварин. Однак, перш за все, катакана використовується для транскрибування іншомовних слів або запозичених слів. Використання окремої складової системи (катакана) для написання запозичених слів дасть явну перевагу японцям, які вивчають англійську мову. Ця писемність не тільки полегшує засвоєння запозичених слів і забезпечує досить близьку до оригіналу вимову, але і відразу ж ідентифікує ці чи інші слова як запозичені. Однак, незважаючи на це, величезна кількість японців все ще не

можуть зрозуміти чому складова система катакана так широко використовується в японській мові, і, як не дивно, навіть не уявляють причину її широкого використання в мові (Маевский, 2005, с. 36)

Запозичене слово визначається як "слово, взяте з іншої мови і, принаймні, частково натуралізоване"; такі слова можуть зазнавати змін у значенні, написанні та вимові – у випадку з японською мовою, майже кожне слово проходить дані зміни, пристосовуючись до японської азбуки. Пояснюється це тим, що іншомовні запозичення повинні відповідати японським граматичним умовам, що й дозволяє таким словам “легше пристосуватися до японської структури речень”. Як правило, цей процес включає комбінації з таких форм: орфографічна, фонологічна, структурна та семантична особливості (Арешидзе & Алпатов, 1991).

2.1.1 Орфографічно-фонологічні

Майже всі запозичені слова змінюються орфографічно шляхом транскрипції на катакану – одну з двох японських фонетичних писемностей. Як правило, транскрипція намагається наблизити оригінальну вимову. Як правило, транскрипція намагається наблизити оригінальну вимову. Таким чином, слово “Australia - Австралія” написано катаканою, як オーストラリア /*Ōsutoraria*/ а “business - бізнес” як ビジネス /*bijinesu*/. Катакана використовується виключно для написання слів іноземного походження (Akamatsu, 2006, p. 483)

Отже, гайрайго “lemon” пишеться як レモン катаканою, а не れもん хіраганою. На таку орфографічну зміну значною мірою вплинули фонологічні зміни. Катакана, як і хірагана, складається з 71 символів, які фонетично відповідають складам, що існують у японській мові; наприклад, склад “レ” у наведеному вище прикладі позначає склад /le/, ェ - /mo/, а ャ - /n/. Хоча більш детальний фонетичний аналіз показує, що письмова форма слів не збігається з усною, катакана надає читачеві необхідну інформацію про те,

як вимовити “гайрайго” в японському контексті. Вона також семіотично і символічно маркує всі запозичені слова як японські, одночасно показуючи, що вони тепер входять до складу японської мови (Tsujimura, 1996, p. 71).

Іноді запозичені слова пишуться латинськими літерами замість катакани. Насправді використання латинського алфавіту стало настільки поширеним явищем в Японії, що в японській мові існує четверта писемність, яка поки що офіційно не визнається як частина традиційної орфографічної системи. Латинські літери всюдисущі і використовуються для доповнення зовнішнього вигляду хірагани, катакани та ієрогліфів у друкованому тексті. Таке явище особливо поширене у рекламі, де запозичені слова використовуються для залучення клієнтів чи покупців (Champ, 2014, p. 138).

Як згадувалося раніше, запозичені слова, після того, як вони стають частиною японського лексикону, вивчаються як слова, написані катаканою, і знати оригінальну англійське написання цих слів не обов'язково. Питання щодо повторної латинізації “гайрайго” полягає в тому, чи здатний читач визначити написання англійського слова, пов'язати його з еквівалентом на катакані і зрозуміти значення, інакше можуть виникнути проблеми з розумінням того чи іншого слова. Наприклад, таке запозичення як ジーンズ ("джинси") є знайомим словом для багатьох японців, які звикли носити джинсові штани. Проте, не знаючи англійського написання слова, можна не прочитати напис "Jeans Store" – “джинсовий бутик” (Dougill, 2008, p. 20).

З орфографічними змінами, які запозичені слова зазнають при інтеграції в японську мову, нерозривно пов'язані фонологічні зміни, які вони викликають. Катакана, яка використовується в основному для транскрипції іноземних слів, фонологічно схожа з хіраганою – однією з головних фонетичних писемностей, яка використовується для написання японських слів. Як і хірагана, так і катакана істотно відрізняються від

англійської писемності і не мають багатьох фонем, які широко використовуються в іншомовній мові (Kubota, 1998, p. 296).

Хоча бувають випадки, коли запозичене слово має дуже схожу вимову, як, наприклад, в слові “wine – вино” – ワイン /wain/. Трапляється і таке, коли вимова може помітно відрізнятись, як в слові “volume - гучність” – ボリューム /boryumu/. Як приголосно-голосна мова, японська має труднощі у відтворенні близьких еквівалентів для різноманіття кластерів приголосних, знайдених в англійській мові. Таким чином, чотири (або, можливо, три) склади слова “Australia - Австралія” написане катаканою, як オーストラリア /*Ōsutoraria*/ мають шість складів в японській мові. Крім того, відсутність диференціації між англійськими приголосними, такими як /b/ або /v/, i /r/ або /l/ призводить до японської омонімії. Такі гайрайго, як “rink - ковзанка” / “link – посилення”, “collection - колекція” / “correction - виправлення”, “fry - смажити” / “fly - летіти” і “best - кращий” / “vest - жилет” в японській мові будуть і писатися однаково, і мати однакове звучання. Таке явище має назву “проблема омонімії” (Loveday, 1996, p. 142).

Японський силабічний алфавіт створює різні перешкоди при запозиченні слів з мов, таких як англійська. Окрім п'яти голосних /a/, /i/, /y/, /e/, /o/ та /n/ звуку, всі інші склади є приголосними – голосними комбінаціями. Тому, коли слова, що містять приголосні кластери, які запозичені, вони діють з голосними. При цьому слова, які мають декілька складів на англійській мові, можуть ставати неприродно довгими, коли вони запозичені японською мовою. Як наприклад, односкладове слово "strong" (сильний) стає 5-складовим довгим ストロング /*sutorongu*/, коли воно запозичене. Всі голосні звуки спрощуються до 5 японських голосних. Приголосні звуки приносять найбільшу проблему, оскільки деяких в японській мові просто не існує. В інших випадках комбінацій конкретного співзвучного та голосного може не існувати, що робить зміну звуку необхідним завданням (Вальчук, 2017, с. 6; Finegan, 2007, p. 112).

Іноді такі звукові зміни можуть створити двоє різних слів, що звучать однаково, коли їх запозичити. Наприклад, слова "bus" (автобус) і "bath" (ванна) стають バス/*basu*/ і мають однакове звучання та написання, коли транскрибуються (Allen & Conklin, 2014, p. 541).

Орфографічні зміни, які запозичені слова зазнають при транскрипції на японську мову, і наступні фонологічні зміни, можуть означати, що "навіть найбільш досвідчені знавці японської мови практично не мають поняття щодо оригінального слова". Обмежена кількість фонем в японській мові, приголосних, які використовуються для транслітерації англійських форм, складів та наголосу, є лише деякими з прикладів: "змін у вимові англійської мови (запозичених словах), які стають суттєвою перешкодою для японців, коли вимовляються англійською" (Miyake, 2003, p. 263).

Тим не менш, англійські запозичення стали настільки невід'ємною частиною мови, що японці вдалися до вагомих внутрішніх змін, щоб пристосувати такі нові іноземні слова. Нововведення та доповнення до катакани були створені для зменшення фонологічних відмінностей, і з 1950-х років писемність була удосконалена, заради того, щоб краще відповідати фонології запозичень, які вступають у мову. Відомий лінгвіст Джеймс Стенлоу наводить 42 прикладів того, що він називає "інноваційною" катаканою, для якої немає відповідних символів у хіраганській писемності. Як правило, це нововведення приймає форму діакритичних знаків, доданих до вже існуючого символу. Прикладом такого нововведення може слугувати зміна складу такого слова, як "Сінгапур". На основі оригінальної катакани, найближче фонологічне наближення буде シンガポール /*shingapōru*/. Із запровадженням переглянутого символу シ /*shi*/ — スイ /*si*/, маємо – スインガポール /*singapōru*/ (Stanlaw, 2004, p. 195).

Проаналізувавши велику кількість інформаційних текстів, ми дослідили таку структурну особливість, як орфографічно-фонологічне явище. Згадаємо, що замість використання оригінальної форми слова в латинському алфавіті, яка відома все більшій

кількості носіїв японської мови, запозичені слова зазвичай пишуться катаканою – однією з трьох наборів символів японської писемності. Фонологічні зміни для запозичень відбуваються відповідно до споконвічно японської фонології. Загальне правило таке: коли англійський звук не має еквівалента в японському фонетичному списку, його замінює японський звук, який найбільш близький до його англійського еквівалента. Ми дослідили багато статей, серед котрих були запозичення “гайрайго”, які зазнали як оформляючих, так і фонологічних змін.

- システム (**system**)

Зміна звуку: (англ) **si** > (яп) **shi**

Читання японською: /shisutemu/

Переклад: **система**

カナダでは現在、優れた医療システムが整備されています。(Asahi Шінбун, 2021)

/Kanadade wa genzai, sugureta iryō shisutemu ga seibi sa rete imasu/

На даний момент у Канаді прекрасна **система** охорони здоров'я.

- スリラー (**thriller**)

Зміна звуку: (англ) **th** > (яп) **s**

Читання японською: /surirā/

Переклад: **трилер**

昔の**スリラー**は、人間の本质をもっと深く掘り下げて見せてくれます。(Nippon ika, 2016, a)

/Mukashi no surirā wa, ningen no honshitsu o motto fukaku horisagete misete kuremasu/

У старих **трилерах** набагато глибше розкрито людську натуру.

- **ジンバブエ (Zimbabwe)**

Зміна звуку: (англ) **zi** > (яп) **ji**

Читання японською: */jinbabue/*

Переклад: **Зімбабве**

ジンバブエには、人種差別からの保護を保証する法律は1つありません。(NHK, 2021)

/Jinbabue ni wa, hito shusabetsu kara no hogo o hoshō suru hōritsu wa Itsu mo arimasen/

У **Зімбабве** немає жодного закону, який би гарантував захист від расової дискримінації.

- **チーム (team)**

Зміна звуку: (англ) **ti** > (яп) **chi**

Читання японською: */chīmu/*

Переклад: **команда**

ギルバート教授は、研究者**チーム**とともに、コロナウイルスに終止符を打つことができるワクチンの開発を目指しています。(Yahoo, 2021)

/Girubāto kyōju wa, kenkyūsha chīmu to tomoni, koronauirusu ni shūshifuwoutsu koto ga dekiru wakuchin no kaihatsu o mezashite imasu/

Разом із **командою** дослідників, професор Гілберт намагається розробити вакцину, здатну покласти край коронавірусу.

- ラジオ (**radio**)

Зміна звуку: (англ) **di** > (яп) **ji**

Читання японською: /*rajiō*/

Переклад: **радіо**

新聞、**ラジオ**、そして特にテレビは、私たちに世界で起こっていることを伝え、学習と娯楽のための素晴らしい機会を与えてくれます。(Ніпоніка, 2016, a)

/Shinbun, rajio, soshite tokuni terebi wa, watashitachi ni sekai de okotte iru koto o tsutae, gakushū to goraku no tame no subarashī kikai o ataete kuremasu/

Газети, **радіо** і особливо телебачення повідомляють нам про те, що відбувається в цьому світі і дають чудові можливості для навчання та розваг.

- ツアー (**tour**)

Зміна звуку: (англ) **t** > (яп) **tsu**

Читання японською: /*tsuā*/

Переклад: **тур**

もちろん、代理店のバス**ツアー**を選ぶ際に必ず印象に残るのは、まず価格の安さですが、その内容を必ず確認してください。(Ніпоніка, 2015)

/Mochiron, dairiten no basutsuā o erabu sai ni kanarazu inshōninokoru no wa, mazu kakaku no yasusadesuga, sono naiyō o kanarazu kakuninshitekudasai/

Звичайно, перше, що завжди підкупує при виборі автобусного **туру** в агентстві, - це низька ціна, але необхідно обов'язково з'ясувати, з чого вона складається.

- バイオリン (**violin**)

Зміна звуку: (англ) **v** > (яп) **b**

Читання японською: /*baiorin*/

Переклад: **скрипка**

日本では3才で**バイオリン**の練習を始める。(Yahoo, 2021)

/Nihonde wa 3-sai de baiorin no renshū o hajimeru/

У Японії діти починають навчатись грі на **скрипці** з трьох років.

2.1.2 Морфологічно-синтаксичні

Морфологічно-синтаксичні зміни запозиченого слова зазвичай розглядаються у зв'язку зі створенням дієслів, прикметників або прислівників шляхом додавання японських афіксів. Лавдей описав початковий процес такої зміни: "...у більшості випадків японці розглядають запозичення як іменники, які не відмінюються і не належать до якогось класу слів, але які потенційно можуть бути перетворені на будь-який клас за допомогою суфіксації..." (Loveday, 1996, p. 174).

Іменники становлять 90% англійських запозичених слів, за ними йдуть прикметники та інші частини. Японські частки, такі як な /*na*/ і に /*ni*/, та дієслово する /*suru*/ – "робити" часто використовуються як суфіксальні засоби для перетворення запозичених слів в прикметники, прислівники та дієслова відповідно (Bjarke, 2010, p. 251).

Що стосується морфологічно-синтаксичних явищ, в японській мові широкого значення набуло часткове запозичення слова, тобто одна його частина походить від японської, друга – від будь-якої з європейських мов, як от: 歯ブラシ, /*haburashi*/ (toothbrush – зубна щітка), 歯 – "зуб" (з *яп*) + brush – "щітка" (з *англ*); або ж ビー玉, /*bidama*/ (мармур), *vidro* ("скло" з *португальської*) + 玉 "м'яч" (з *яп*) (Allen & Conklin, 2014, p. 340).

Хоча не існує правил, які класифікували б запозичені слова, що зазнають структурних або морфологічних змін, "довші слова, як правило, скорочуються, щоб зменшити їх зручність використання для громадськості". Найбільш поширеною формою перетворення є скорочення або відсік. Такий тип скорочення вчені називають "зворотнім усіченням" – термін, який отримав широке визнання. "Усічення" означає видалення кінця слова або фрази, багато в чому так само, як в українській мові слово "медична сестра" може скорочуватися до "медсестра" чи англійське слово "professional" стає "про". Цей тип скорочення поширений в багатьох мовах і має місце в японській, як з корінними японськими словами, так і з запозиченнями, і може бути прирівняний за популярністю до використання акронімів в українській чи англійській мовах. Вчені виділяють кілька типів усічення: скорочення кінця слова, скорочення другого слова у фразі, заміна першого слова у фразі та скорочення обох слів у фразі (Єнікеєва, 2006, с. 15).

- Скорочення кінця слова – アクセル /*akuseru*/ від англ. "accelerator - прискорювач".
- Скорочення другого слова у фразі – マスコミ /*masukomi*/ від англ. "mass communication – масова комунікація".
- Заміна першого слова у фразі – オムライス /*omuraisu*/ від англ. "omelet and rice – омлет та рис".
- Скорочення обох слів у фразі – セクハラ /*sekuhara*/, іноді використовується в повном セクシャルハラスメント /*sekushyaruharasumento*/ з англійської

“sexual harassment – сексуальне домагання”. パソコン /pasokon/ іноді повністю, パーソナルコンピューター /pāsonarukonpyūtā/ від “personal computer – персональний комп'ютер” скорочується аналогічним чином.

Запозичені слова також можуть бути зміненими граматично. Найбільш поширеною формою англійських запозичених слів в японській мові є іменники, і для того, щоб полегшити більш гнучку інтеграцію таких слів в мову, мовна модифікація цих та інших частин мови включає в себе афікси і прості доповнення.

Аналізуючи японські журнали та газети, ми зіткнулись з таким явищем, як "запозичені дієслова". Таке поняття в японській мові рідкість, але в сучасному лексиконі набуває все ширшого значення у зв'язку з тим, що з кожним роком кількість іноземців в Японії збільшується, і для полегшення мови використовують не тільки іменники, а й запозичені дієслова. Проаналізувавши їх, ми дійшли висновку, що такі слова створюються за допомогою запозиченого слова, написаного на катакані та дієслівної частинки する /suru/ – "робити".

- ゲットする (to get – отримати, придбати)

自転車を持っていない場合は今が**ゲットする**チャンスです。(Hiponika, 2016, a)

/Jitensha o motte inai baai wa ima ga gettosuru chansudesu/

Якщо у вас немає такого транспортного засобу як велосипед, зараз саме час його **придбати!**

- カットする (to cut – відрізати)

サポート平面を選択しないと、**カットする**領域が完全には定義されません。(NHK, 2021)

/Sapōto heimen o sentaku shinai to, katto suru ryōiki ga kanzen ni wa teigi sa remasen/

Без вибору допоміжного елемента система не зможе повністю визначити зону обробки.

- ダンスする (to dance – танцювати)

音楽に合わせて**ダンスする**、リップシンクをするといった人気の動画を模倣する投稿が現在の主流となっており、ユーザーはエフェクトやカメラワークでオリジナリティを出す。(Asahi Шінбун, 2021)

/Ongaku ni awa sete dansu suru, rippushinku (kuchi paku) o suru to itta ninki no dōga o mohō suru tōkō ga genzai no shuryū to natte ori, yūzā wa efekuto ya kamerawāku de orijinariti o dasu/

В даний час основною тенденцією є імітація популярних кліпів, в яких люди **танцюють** та/або підспівують музиці, додаючи різні ефекти або операторську роботу для надання оригінальності.

Дослідивши велику статей, ми також віднайшли там "запозичені прикметники". Згадаємо, що метод їх утворення аналогічний "запозиченим дієсловам", тільки кінцева частина слова замінюється на прикметникову частину な /na/.

- カラフルな (colorful – яскравий, кольоровий)

カラフルなグラフィックと一緒に、適切な操作で非常にシンプルなゲームは5歳からの子供のためのシェアウェアパッケージを作ります。(Hiponika, 2016, a)

/Karafuruna gurafikku to issho ni, tekisetsuna sōsa de hijō ni shinpuruna gēmu wa 5-sai kara no kodomo no tame no sheau~eapakkēji o tsukurimasu/

Яскрава **кольорова** графіка та дуже прості ігри в поєднанні з відповідним управлінням роблять цей пакет програмного забезпечення призначеним для дітей віком від п'яти років.

- ファッションな (**fashionable – стильний, модний**)

制服ファッションは世界が認めるメイド・イン・ジャパンのファッションなのだから。(Nipponika, 2016, 6)

/Seifuku fasshon wa sekai ga shitatameru meido in Japan no fasshon'na nodakara/

Сейфуку – це поняття, завдяки якому світ дізнався про “моду, започатковану в Японії”.

- ハンサムな (**handsome – гарний, солідний**)

プレイヤーは、異なるゲームの変種に参加し、キャッシュゲームやトーナメントの両方を再生して**ハンサムな**報酬を獲得することができます。(Yahoo, 2021)

/Pureiyā wa, kotonaru gēmu no henshu ni sankā shi, kyasshugēmu ya tōnamento no ryōhō o saisei shite hansamuna hōshū o kakutoku suru koto ga dekimasu/

Гравці можуть брати участь у різноманітних ігор та вигравати **солідні** винагороди, граючи як в ігри на гроші, так і в турніри.

- グローバルな (**globally – глобальний**)

私たちは、行動の負担を本来あるべき場所に置く、**グローバルな**行動計画を採択しました。(NHK, 2021)

/Watashitachiha, kōdō no futan o honrai arubeki basho ni oku, gurōbaruna kōdō keikaku o saitaku shimashita/

Ми прийняли **глобальний** план дій, що передбачає необхідний розподіл функцій.

- イノベーションな (**innovational – інноваційний**)

政策を立案する際には、学習文化やイノベーションな文化など、その国特有の要因を考慮しなければなりません。(NHK, 2021)

/Seisaku o ritsuan suru sai ni wa, gakushū bunka ya inobēshon'na bunka nado, sono kuni tokuyū no yōin o kōryo shinakereba narimasen/

При розробці політики слід враховувати характерні для кожної країни фактори, такі як освітній та **інноваційний** потенціал.

- ユニークな (**unique – незвичайний, унікальний**)

今日、それぞれの国は、人類の進歩と発展に**ユニークな**の貢献をしています。
(Asahi Шінбун, 2021)

/Kyō, sorezore no kuni wa, jinrui no shinpo to hatten ni yunīkuna no kōken o shite imasu/

Сьогодні кожна країна робить свій **унікальний** внесок у прогрес і розвиток людства.

Прислівникове закінчення *に /ni/* також може бути приєднане до запозиченого слова. Таке явище зустрічається доволі рідко, але ми змогли знайти декілька прикладів, як от:

- スムーズに (**smoothly – гладко, без ускладнень / перешкод**)

選挙は**スムーズ**に行われましたが、運用開始時に少し遅れが生じました。(NHK, 2021)

/Senkyo wa sumūzu ni okonawa remashitaga, un'yō kaishi-ji ni sukoshi okure ga shōjimashita/

Вибори пройшли **без ускладнень**, лише з незначними затримками на початку процесу.

- **ハード**に (**hardly** – **важко, або старанно**)

私たちは、この地域のすべての国と国際社会全体に、この目標に向けて**ハード**に取り組むことを呼びかけます。(Asahi Шінбун, 2021)

/Watashitachiha, kono chiiki no subete no kuni to kokusai shakai zentai ni, kono tokuhyō ni mukete hādo ni torikumi koto o yobikakemasu/

Ми закликаємо всі держави регіону і все міжнародне співтовариство **старанно** досягати цієї мети.

При дослідженні та аналізі різноманітних статей, ми також віднайшли часткове запозичення слова, тобто одна його частина походить від японської, друга – від будь-якої з європейських мов.

- **運動シャツ** (**футболка**)

яп: 運動 */undō/* “**займатися**” (*яп*)

англ: シャツ */shyatsu/* “**сорочка, кофтина**” (від “**T-shirt**”)

選び抜かれた**運動シャツ**は、筋肉を隠すのではなく、強調してくれます。(Hiпonika, 2015, a)

/Erabi nuka reta undō shatsu wa, kin'niku o kakusu node wa naku, kyōchō shite kuremasu/

Вдало підібрана **футболка** не так приховує, як підкреслює мускулатуру.

- **フィギュア化 (фігурки, статуетки)**

англ: フィギュア /figyua/ “фігурка” (від “figure”)

яп: 化 /ka/ “прийняти форму”

墓からは、金をちりばめたブロンズ像、漆の細密画、石を彫った置物、陶器の**フィギュア化**などが出土しました。(Hiпonika, 2015, б)

/Haka kara wa,-kin o chiribameta buronzu-zō, urushi no saimitsu-ga, ishi o hotta okimono, tōki no figyua-ka nado ga shutsudo shimashita/

З гробниць археологи витягли ще інкрустовані золотом вироби з бронзи, лакові мініатюри, різьблені кам'яні статуетки та керамічні **фігурки**.

- **キャラ弁 (бенто, зроблений у вигляді персонажів чи героїв популярних аніме чи фільмів)**

англ: キャラ /kyara/ “персонаж” (від “character”)

яп: 弁 /ben/ “бенто”

今FacebookやInstagramには、小さいお子さんを持つママ達を作る職人技のキャラクター写真があふれています。(Hiponika, 2016, a)

/Ima feisubukku ya Instagram ni wa, chīsai okosan o motsu mama-tachi ga tsukuru shokunin-waza no kyara-ben shashin ga afurete imasu/

Сьогодні всюди в таких соціальних мережах як Facebook та Instagram можна побачити надзвичайно майстерні роботи “**бенто**”, ланчі у вигляді всіляких персонажів, зроблені мамами для вихованців дитячих садків.

Дослідивши матеріали з великою кількістю використання слів-гайрайго, ми дійшли висновку, що деякі слова мають в собі різноманітні форми утворення, тобто слова, які одночасно можуть складатися з двох або більше слів, котрі відносяться до різних частин мови: іменники, дієслова, прикметники та прийменники. Розглянемо їх на прикладі проаналізованих нами запозичень:

- フロントガラス (**windscreen – лобове скло**)

форма: іменник + іменник

словоутворення: front + glass (перед + скло)

あなたが後ろに引っ張っている車の中では、**フロントガラス**は旅の途中で泥だらけになる可能性が高く、ドライバーは実質的に盲目になっていることを忘れないでください。(Asahi Шінбун, 2021)

/Anata ga ushiro ni hippatte iru kuruma no nakade wa, furontogarasu wa tabi no tochū de doro-darake ni naru kanōsei ga takaku, doraibā wa jissuitsu-teki ni mōmoku ni natte iru koto o wasurenaide kudasai/

Пам'ятайте: **лобове скло** машини, яку ви обганяєте за час поїздки, напевно, закидає брудом, і водій у ній виявиться практично “сліпим”.

- イメージアップ (**image improvement** – покращення іміджу)

форма: іменник + прийменник

словоутворення: **image** + **up** (зображення + вгору)

企業の支援というと、ともすれば**イメージアップ**が先行してしまいがちですが、今回は多様な作品への支援がありました。(NHK, 2021)

/Kigyō no shien to iu to, tomosureba imējiappu ga senkō shite shimai-gachidesuga, konkai wa tayōna sakuhin e no shien ga arimashita/

Коли йдеться про корпоративну підтримку, **поліпшення іміджу**, як правило, передує, але цього разу було підтримано різні проекти.

- オーバードラッグ (**overdose** – передозування)

форма: прийменник + іменник

словоутворення: **over** + **drug** (над + ліки)

アメリカ、イギリス、オーストラリア、ニュージーランドでは、パラセタモールの**オーバードラッグ**が最も多いと言われています。(Asahi Шінбун, 2021)

/Amerika, igirisu, ōsutoraria, nyūjīrandode wa, parasetamōru no ōbādoraggu ga mottomo ōi to iwa rete imasu/

У США, Великобританії, Австралії та Новій Зеландії **передозування** парацетамолом – найпоширеніше явище серед усіх можливих передозувань.

- ベビーストップ (**abortion – аборт**)

форма: **іменник + дієслово**

словоутворення: **baby + stop (дитина + зупинитися)**

リビアの法律では、**ベビーストップ**も犯罪である。(Asahi Шінбун, 2021)

/Ribia no hōritsude wa, bebīsutoppu mo hanzaidearu/

Згідно із законодавством Лівії, **аборт** також є злочином.

- スモークチーズ (**smoked cheese – копчений сир**)

форма: **дієслово + іменник**

словоутворення: **smoke + cheese (палити + сир)**

新鮮な朝食や自家製の**スモークチーズ**もスペシャリストのお勧めです。(Asahi Шінбун, 2021)

/Shinsen'na chōshoku ya jikasei no sumōkuchīzu mo supesharisuto no o susumedesu/

Свіжий сніданок та домашній **копчений сир** також рекомендуються фахівцями.

- ハイセンス (**stylish – стильний**)

форма: **прикметник + іменник**

словоутворення: **high + sense (високий + відчуття)**

東京とは異なる**ハイセンス**なお店が立ち並び、ここならではのショッピングができます。(Nipponika, 2015, a)

/Tōkyō to wa kotonaru hai sensu nao mise ga tachinarabi, koko-naradeha no shoppingu ga dekimasu/

Тут є бутіки у стилі **модних тенденцій**, які відрізняються від тих в Токіо, так що ви зможете придбати речі, унікальні для цього району.

- ゴーストストップ (**traffic lights – світлофор**)

форма: дієслово + дієслово

словоутворення: go + stop (іти + зупинитися)

赤**ゴーストストップ**で道路を渡ることは禁じられています。(Asahi Шінбун, 2021)

/Aka gōsutoppu de dōro o wataru koto wa kinji rarete imasu/

Забороняється переходити дорогу на червоний сигнал **світлофора**.

- **NHK** アナウンサー (**NHK announcer – ведучий NHK**)

форма: аббревіатура + іменник

словоутворення: NHK + announcer (NHK + вісник)

長年、**NHKアナウンサー**として、お茶の間の皆さんから親しまれてきた葛西聖司さん。(NHK, 2021)

/Naganen, NHK anaunsā to shite, ocha no ma no minasan kara shitashima rete kita kasaiseiji-san/

Сейджі Касаї добре знайомий телеглядачам як багаторічний **диктор NHK**.

2.2 Семантичні особливості гайрайго

Багато запозичених слів також піддаються процесу семантичних змін, які професор Френк Далтон підсумовує в три основні типи: семантичне розширення, семантичне звуження та семантична передача слова. Далтон стверджує, що "важко знайти запозичене слово, яке зберегло б точно таке ж значення або контекст вживання, як в мові оригіналу" (Daulton, 1995, p. 113).

Видатні лінгвісти відзначають, що коли значення слова стає ширше, воно означає все, що означало раніше, і навіть більше. Лінгвіст Едвард Фінеган також пояснює, що значення слова розширюється, коли воно раніше застосовувалась для опису більш вузького чи якогось конкретного поняття, а згодом стало позначати вже ширше розуміння чогось. Так, наприклад, англійське слово "bird" використовувалося для позначення тільки "молодої птиці", але поступово воно набуло ширшого значення, яке вже включає птахів всіх видів, як молодих, так і старих (Finegan, 2007).

Приклад семантичного розширення в японській мові виявлений в такому запозиченому слові, як "juice - сік". В англійській мові це слово означає "рідину, отриману з фруктів або овочів; напій, приготовлений з них". Однак в японській мові, окрім цього, воно також означає "будь-який солодкий безалкогольний напій, газований або негазований". Таким чином, в японській мові, окрім такого ж самого значення слова, як і в англійській, ジュース /jūsū/ "сік" може також вважатися як будь-який безалкогольний напій, будь то газований або негазований (Koscielecki, 2006)

Звуженням вважається, якщо значення стає більш точним або охоплює лише частину початкового значення. Велика кількість лінгвістів вважають, що звуження відбувається, коли слово, що мало раніше широке застосування, переосмислюється як таке, яке має більш вузьке застосування. Іноді це відбувається, коли з'являється інше слово зі схожим значенням і воно переймає значення оригіналу. Так сталося з англійським словом "deer", яке в древньоанглійській мові означало "тварина". Однак в

сучасній англійській французьке запозичення "beast" стало зазвичай використовуватися в значенні "тварина", а "deer" було обмежено його нинішнім значенням, що описує звичайний вид диких трав'янистих чотириногих тварин – оленів (Simon-Maeda, 1995).

Зазвичай англійське слово з різними значеннями зберігає тільки одне з них в японській мові. Наприклад, запозичене слово パンツ */pansu/* з англ. "pants", яке може використовуватися в англійській мові для позначення будь-якого предмета одягу з двома штанинами, в японській мові зберігає тільки значення "нижньої білизни". Аналогічно, запозичене слово コンペ */konpe/* з англійської "competition - змагання", відноситься саме до змагань з гольфу, зокрема, до любительського гольфу, а не до змагань більш професійного характеру. Професор Френк Далтон вважає, що оскільки запозичені слова найчастіше використовуються для заповнення певних лексичних прогалів, цей тип звуження є "найбільш поширеним типом семантичної зміни" (Daulton, 1999, p. 81).

Вчені-мовознавці та лінгвісти відзначають, що семантичне перенесення значення – це зміна значення, яку можна побачити на прикладі англійського слова "knight", яке колись означало "юнак", але пізніше змінилося на "рицаря". Інший приклад семантичного перенесення можна побачити на прикладі англійського слова "accident", яке раніше означало "подія", а тепер змінилося на "нещасну подію". Таким чином, можна сказати, що запозичене слово має перенос значення або семантичний зсув, якщо значення в цьому запозиченому слові не має загальних значень, або має нове значення, якого не існує в оригінальному слові англійською мовою (Payne, 2006, p. 249).

Як приклад запозиченого слова можна привести англійське слово "cunning", яке існує в японській мові, але має інше значення. В англійській мові це слово означає "здатність отримати бажане хитрим способом, особливо обманом або хитрістю", а також "розумний і вправний". Однак в японській мові слово カンニング */kaningu/* означає "обманювати / списувати (на іспиті)". Так, наприклад, англійське слово "smart"

("розумний", "кмітливий") японці використовують в значенні "стрункий і худий" – スマート /*sumāto*/ (Hogan, 2003, p. 52).

Семантичні зміни, що відбуваються в результаті натуралізації запозичених слів, поширені в багатьох мовах, і особливо в тих випадках, коли культурний ландшафт країни настільки відрізняється від англомовного світу, як в Японії. Як зазначає вчена-лінгвіст Джиліан Кей "значення або використання слова на мові оригіналу не може бути цілком зрозумілим, і в цьому немає необхідності; зі словами іноземного походження, немає глибоких культурних мотивів для захисту їх початкового значення. Гнучкість форми і значення запозичених слів дозволяє їм легко пристосовуватися до структури мови в яку надходить те чи інше слово" (Кая, 1986, p. 46).

Семантичне звуження

Проаналізувавши безліч японських статей, ми дійшли висновку, що багато запозичених слів (гайрайго) зазнають семантичного звуження, так як в японській мові те чи інше запозичення найчастіше вживається лише в одному значенні, тоді як в англійській це ж саме слово має ще декілька значень. Розглянемо найбільш вживані приклади семантичного звуження запозичень:

- **アクセサリー (accessory)**

яп, англ: – ювелірні вироби;

англ: 1) прикраса, річ, яка пасує до якогось одягу і слугує доповненням до образу – аксесуар; 2) людина, яка допомагає злочинцеві вчинити злочин – спільник

リベリア人の女性は普段多くの**アクセサリー**に有色の服装をしています。(Hip onika, 2015, б)

!Riberia jin no josei wa fudan ōku no akusesarī ni yūshoku no fukusō o shite imasul

Ліберійські жінки зазвичай надягають безліч **прикрас** і кольоровий одяг.

- **インターチェンジ (interchange)**

яп, англ: частина автомобільної дороги - розв'язка;

англ: процес спільного використання або обміну будь-чим, особливо ідеями або інформацією

この区間を走行するうえで注意すべきことは、乗り降りのインターチェンジを間違えないことです。(Asahi シンブун, 2021)

/Kono kukan o sōkō suru ue de chūi subeki koto wa, noriori no intāchenji o machigaenai kotodesu/

Найголовніше, що потрібно пам'ятати при поїздки по цій ділянці дороги, - це уникати виїзду на неправильну **розв'язку**.

- **オートマチック (automatic)**

яп, англ: машина, пристрій і т.д., який керується самостійно без участі людини;

англ: (щось) робиться або відбувається без роздумів

これらの**オートマチック**カメラは、特殊なピント合わせ機構を持っています。
(Ніпоніка, 2016, а)

/Korera no ōtomachikkukamera wa, tokushuna pinto awase kikō o motte imasu/

Ці **автоматичні** камери мають спеціальний механізм фокусування.

- **クラシック (classic)**

яп, англ: традиційний, класичний по стилю чи дизайну;

англ: 1) типовий; 2) один з кращих (у своєму роді)

一般に、経験への開放性が高い人は、**クラシック**といった複雑で奇抜な音楽や、激しく反抗的な音楽を好む。(Hiponika, 2019)

/Ippan ni, keiken e no kaihō-sei ga takai hito wa, kurashikku to itta fukuzatsude kibatsuna ongaku ya, hageshiku hankō-tekina ongaku o konomu/

Люди, які мають високу здатність вивченню новому та отримувати досвід в тій чи іншій справі, в більшості своїй вважають за краще прослуховувати складніші і різноманітніші мелодії, наприклад **класичну** музику.

- **カラー (color)**

яп, англ: зовнішній показник (колір) якоїсь речі;

англ: 1) колір обличчя (наприклад, червоний чи рожевий; 2) колір шкіри (коли говоримо про расу людини)

1932 年、ディズニー、三色式による初めての**カラー**映画『花と木』を公開。
(Asahi Шінбун, 2021)

/1932-Nen, dizunī, sanshiki-shiki ni yoru hajimete no karā eiga “hana to ki” o kōkai/

1932 рік – випуск першого **кольорового** мультфільму Уолта Діснея - “Квіти і дерева” (англ. “Flowers and Trees”).

- **ストレス (stress)**

яп, англ: психічний натиск;

англ: 1) фізичний натиск; 2) акцентування уваги (на щось)

その結果**ストレス**心配事怒りはみな年齢と共に減少したのです。(Asahi Шінбун, 2021)

/Sono kekka sutoresu shinpai koto ikari wa mina nenrei to tomoni genshō shita nodesu/

Результати показали, що **стрес**, занепокоєння і дратівливість з віком зменшуються.

- **コピー (copy)**

яп, англ: 1) зробити (щось), в точності повторити (за кимось); 2) ксерокопія (копія);

англ: написати (щось) так само, як було написано десь ще

1) たぶん 250万年程前に 私達の祖先が模倣を初めた瞬間から 新しい
コピーのプロセスができました。(Asahi Шінбун, 2021)

*/Tabun 250 man-nen hodo mae ni watashitachi no sosen ga mohō o someta shunkan
kara atarashī kopī no purossesu ga dekimashita/*

З того моменту, як наші предки почали повторювати наші дії, ймовірно, близько 2,5 мільйонів років тому, виник новий процес **наслідування**.

2) **コピー**に価値はなく、**コピー**できないものに価値がある。(Ніпоніка, 2016, a)

/Kopī ni kachi wa naku, kopī dekinai mono ni kachigāru/

Зміняться і закони медіа, наприклад, **копії** вже не матимуть ніякої цінності.

- **ファスナー (fastener)**

яп, англ: блискавка, або застібка;

англ: гачок, або гудзик

Фаснаеріні用いられる素材は、金属製とプラスチック製の大きく 2 種類に分けることができます。(Ніпоніка, 2015, б)

/Fasunā ni mochii rareru sozai wa, kinzoku-sei to purasuchikku-sei no ōkiku 2 shurui ni wakeru koto ga dekimasu/

Матеріали, які використовуються для виготовлення **застібки**, можна розділити на дві основні категорії: метал і пластик.

- プラットホーム (**platform**)

яп, англ: 1) *пласка поверхня, піднесена над рівнем землі або підлоги, використовується публічними ораторами або виконавцями, щоб глядачі могли бачити;* 2) *платформа на залізничній станції, де людина сідає або виходить з поїзда;*

англ: *піднесена рівна поверхня, наприклад, та, на якій стоїть або працює обладнання - основа*

- 1) *アルゼンチンではオープン・ソースのプラットフォームで議会や政党への参加を促しています。(NHK, 2021)*

/Aruzenchinde wa ōpun sōsu no purattohōmu de gikai ya seitō e no sanko o unagashite imasu/

В Аргентині відкрита платформа, яка долучає громадян до парламентської і партійної діяльності.

- 2) *西安鉄道駅のプラットフォーム、大理石で作られて美しいそうです。(Asahi Шінбун, 2021)*

/Shīan tetsudō-eki no purattohōmu, dairiseki de tsukura rete utsukushī-sōdesu/

Платформа залізничного вокзалу Сіаня зроблена з мармуру, вона надзвичайно гарна.

- **デモンストレーション (demonstration)**

яп, англ: 1) публічні збори або демонстрація, на якій люди показують, що вони протестують проти або підтримують (когось, або щось); 2) дія, яка вказує або пояснює, як щось працює або робиться;

англ: процес надання доказів або свідчень чого-небудь

- 1) **デモンストレーション**参加者は、この道路建設のために彼らの肥沃な土地の大部分が没収されたことに抗議していました。(NHK, 2021)

/Demonsutorēshon sankasha wa, kono dōro kensetsu no tame ni karera no hiyokuna tochi no daibubun ga bosshū sa reta koto ni kōgi shite imashita/

Учасники **демонстрації** протестували проти конфіскації великої ділянки їх родючої землі з метою будівництва цієї дороги.

- 2) **デモンストレーション**はオープンソースなので、その概念を提示するだけでなく、その実装方法も示すものでもある。(NHK, 2021)

/Demonsutorēshon wa ōpunsōsunanode, sono gainen o teiji suru dakedenaku, sono jissō hōhō mo shimesu monode mo aru/

Демонстрації мають повну доступність, таким чином, не тільки ознайомлюючи Вас з самими ідеями, але і показуючи їх реалізацію.

- **コート (court)**

яп, англ: місце, де проводяться ігри, такі як теніс;

англ: 1) місце, де проходять судові процеси, судять за злочини і т.д.;

2) люди в суді, такі як суддя та присяжні

敷地内には、テニスコート、バスケットコート、パットグリーンに、ジョギング、水泳などがあります。(Yahoo, 2021)

/Shikichi-nai ni wa, tenisukōto, basukettokōto, pattogurīn ni, joggingu, suiei nado ga arimasu/

На території - тенісний **корт**, баскетбольний **майданчик**, поле для гольфу, доріжки для бігу та плавальний басейн.

- **セール (sale)**

яп, англ: випадок, коли магазин / ринок продає свої товари за нижчою ціною, ніж зазвичай;

англ: 1) дія або процес продажу чого-небудь; 2) кількість проданих товарів

具体的には、「クリスマス**セール**」「タイム**セール**」「閉店**セール**」「ガレージ**セール**」「**セール品**」などのように使われます。(Hiponika, 2016, 6)

/Gutaitekini wa, `gurisumasusēru`'taimusēru`heiten sēru`garējisēru`sēru-hin' nado no yō ni tsukawa remasu/

Зокрема, вони використовуються для таких речей, як "різдвяні **розпродажі**", "тимчасові **розпродажі**", "завершальні **розпродажі**", "**розпродажі** в сфері будівництва" та "**барахолки**".

- **スピーチ (speech)**

яп, англ: офіційна промова, яку людина оголошує перед аудиторією;

англ: 1) здатність говорити; 2) манера, з якою говорить конкретна людина

つまり今日のこのようなスピーチやインタビューや会議を通じて多くの人たちをチームに加えるのが目的です。(NHK, 2021)

/Tsumari kyō no ko no yōna supīchi ya intabyū ya kaigi o tsūjite ōku no hito-tachi o chīmu ni kuwaeru no ga mokutekidesu/

Метою таких **виступів**, як сьогоднішня, ціллю інтерв'ю та зустрічей – є приєднання якомога більшої кількості людей до нашої команди.

- **コレクション (collection)**

яп, англ: група предметів, часто одного і того ж роду, які частіше всього були зібрані в якості хобі;

англ: процес вилучення чого-небудь з якогось місця

コレクションの中心は現代美術である。(ヒポンیکا, 2015, 6)

/Korekushon no chūshin wa gendai bijutsudearu/

Основною експонатів є **колекція** сучасного мистецтва.

- **ストライキ (strike)**

яп, англ: період часу, коли організована група працівників компанії припиняє роботу через розбіжності з приводу оплати або умов праці;

англ: 1) військовий напад (особливо за допомогою літаків, які скидають бомби); 2) нанесення удару по чому-небудь, або кому-небудь

直接行動は時々市民的不服従の形をとるが、あるもの（例えば**ストライキ**）は刑法にいつも違反するというわけではない。(NHK, 2021)

/Chokusetsu kōdō wa tokidoki shimintekifufukujū no katachi o toruga, aru mono (tatoeba sutoraiki) wa keihō ni itsumo ihan suru to iu wakede wanai/

Іноді прямі дії приймають форму громадянської непокори, але не всі з них (такі як **страйки**) порушують кримінальні закони.

- **チャンネル (channel)**

яп, англ: *телевізійна станція, телевізійні / радіопроеграми;*

англ: *1) метод або система, які люди використовують для отримання інформації, спілкування або відправки чого-небудь / куди-небудь; 2) водопостачання; 3) спосіб вираження ідей та почуттів*

これは通常の金曜日におけるノルウェーの5大**チャンネル**です。(Yahoo, 2021)

/Kore wa tsūjō no kin'yōbi ni okeru noruu~ē no 5 dai chan'nerudesu/

Ось статистика п'яти найбільших **телеканалів** Норвегії щоп'ятниці.

- **ホース (hose)**

яп, англ: *довга труба з гуми, пластмаси і т.д., яка використовується для поливу водою пожеж, садів і т.д.;*

англ: *колготи, панчохи та шкарпетки*

熱気は凄まじく防護服もつけずに灼熱と間近で戦う消防士を**ホース**を使って冷却するほどでした。(Asahi Шінбун, 2021)

/Nekki wa susamajiku bōgo-fuku mo tsukezu ni shakunetsu to madjika de tatakau shōbō-shi o hōsu o tsukatte reikyaku suru hododeshita/

Спека була настільки нестерпною, що навіть пожежних, які боролися з вогнем і стояли близько до вогню без захисного одягу, охолоджували зі **шлангів**.

- **レッスン (lesson)**

яп, англ: те, що призначене для навчання;

англ: досвід, особливо неприємний, з якого суб'єкт може винести урок, щоб він не повторився в майбутньому

英国には、11歳までに泳ぐことができない児童を対象に、集中的な毎日の**レッスン**を受けるよう求めるトップアップ制度がある。(Yahoo, 2021)

/Igirisu ni wa, 11-sai made ni oyogu koto ga dekinai jidō o taishō ni, shūchū-tekina mainichi no ressun o ukeru yō motomeru toppu appu seido ga aru/

У Великобританії схема “top up” закликає школярів, які не вміють плавати у віці старше 11-ти років, до отримання інтенсивних щоденних **занять**.

- **スペース (space)**

яп, англ: 1) порожня область; 2) за межами земної атмосфери;

англ: період якогось часу

1) 小さい**スペース**で より大きなパワーを得られるようになり 移動に適用可能なエンジンが生まれました。(Asahi Шінбун, 2021)

/Chīsai supēsu de yori ōkina pawā o e rareru yō ni nari idō ni tekiyō kanōna enjin ga umaremashita/

Можливість отримати більшої кількості енергії з меншого **простору** призвела до появи двигунів, які можна застосовувати для руху.

2) 宇宙に、**スペース**がいっぱいありますよ。(Ніпоніка, 2016, б)

/Uchū ni, supēsu ga ippai arimasu yo/

У космосі багато **простору**.

- **ティッシュ (tissue)**

яп, англ: серветка;

англ: сукупність елементів, клітин

ティッシュとしての用途のほか、体を洗うのにも使う。(Ніпоніка, 2016, а)

/Tisshu to shite no yōto no hoka, karadawo arauoni mo tsukau/

Крім використання в якості **серветки**, дана тканина також служить для витирання певних зон тіла.

- **リード (lead)**

яп, англ: йти в певному напрямку або в певне місце;

англ: з'єднувати один об'єкт або місце з іншим

子供は**リード**し成功する機会を必要としています。(Ніпоніка, 2015, а)

/Kodomo wa rīdo shi seikō suru kikai o hitsuyō to shite imasu/

Дітям потрібна можливість **іти вперед** та досягати успіху.

- **ベッド (bed)**

яп, англ: меблі для сну;

англ: 1) дно річки, моря і т.д; 2) ділянка землі в садку / дворі або його частина для вирощування квітів, овочів і т.д.

人生の三分の一を**ベッド**で過ごすと思えば。(Ніпоніка, 2015, а)

/Jinsei no sanbun'noichi o beddo de sugosu to omoeba/

Чверть свого життя ми проводимо в ліжку.

Семантичне розширення

Семантичне розширення також має місце в багатьох запозиченнях з японської мови. Було досліджено багато статей на різну тематику, в яких “гайрайго” в японській мові має доповнення до свого оригінального значення в англійській. Проаналізувавши певні матеріали, ми виявили такі приклади семантичного розширення:

- **タイムリー (timely)**

яп, англ: своєчасно, оперативно, відразу (робити щось);

яп: спортивна термінологія (в бейсболі) – своєчасно (забити м'яча, гол)

- 1) 銀行口座から直接情報が提供されます**タイムリー**に出るんです。(NHK, 2021)

/Ginkō kōza kara chokusetsu jōhō ga teikyō sa remasu taimurī ni deru ndesu/

Інформація надаватиметься безпосередньо з вашого банківського рахунку і надходитиме **своєчасно**.

- 2) 中日の木下拓哉捕手(29)が6回、体勢を崩されながらもしぶとく2点**タイムリー**。Aクラス入りには勝つしかない状況下で、試合を振り出しに戻した。
(Yahoo, 2021)

/Chūnichi no Kinoshita Takuya hoshu (29) ga 6-kai, taisei o kuzusa renagara mo shibutoku 2-ten taimurī. A kurasu-iri ni wa katsu shika nai jōkyō-ka de, shiai o furidashi ni modoshita/

У шостому періоді професійний гравець 29-річний Такуя Кіношіта, незважаючи на те, що знаходився поза своєї зони, **вчасно** забив два м'яча, щоб повернути гру в потрібне русло і єдиним способом потрапити до найвищого класу.

- **クーラー (cooler)**

яп, англ: відсік, контейнер або машина, яка охолоджує предмети, особливо напої, або зберігає їх холодними (охолоджувач);

яп: кондиціонер

- 1) 花屋は、国家の花のレジストリへのアクセスを**クーラー**で良い散歩になりますと一流の電話システム。(Ніпоніка, 2016, б)

/Hanaya wa, kokka no hana no rejisutori e no akusesu o kūrāde yoi sanpo ni narimasuto ichiryū no denwa shisutemu/

У флориста повинен бути хороший **холодильний відсік**, доступ до національного реєстру флористики і першокласна телефонна система.

- 2) 天然**クーラー**と称され、夏の平均水温は12度と涼しく過ごすことができる。(Ніпоніка, 2019)

/Ten'nen kūrā to shōsa re, natsu no heikin suion wa 12-do to suzushiku sugosu koto ga dekiru/

Ця зона оснащена **кондиціонером**, середня температура води в якій влітку становить 12 °С

- **スタンド (stand)**

яп, англ: стійка, штанга;

яп: автозаправна станція

1) ガスバネ付き**スタンド**ロッドですので、スムーズに上げ下げできます。(Asahi Шінбун, 2021)

/Gasubane-tsuki sutandoroddodesunode, sumūzu ni agesage dekimasu/

Стійка **штанга** з газовою пружиною забезпечує плавний підйом і опускання.

2) 政府はガソリン**スタンド**チェーンに対し、1%以上のガソリン・軽油の値上げを警告することを義務づけています。(NHK, 2021)

/Seifu wa gasorinsutandochēn ni taishi, 1-pāsento ijō no gasorin keiyu no neage o keikoku suru koto o gimudzukete imasu/

Уряд зобов'язав мережі **заправок** попереджати про підвищення цін на бензин і дизпаливо на 1% і вище.

- **タレント (talent)**

яп, англ: талант або талановита людина;

яп: телевізійний виконавець, наприклад, теле- або радіоведучий, актор / актриса, співак і т.д.

1) それゆえ、**タレント**は私たちが自動的に繰り返し行うもの全てとすることができます。(Yahoo, 2021)

/Sore-yue, tarento wa watashitachi ga jidōteki ni kurikaeshi okonau mono subete to iu koto ga dekimasu/

Таким чином, **талант** – це все, що ми робимо автоматично і неодноразово.

2) 西田敏行、矢口真里、和氣あず未が人気のタレントさんです。(Asahi Шінбун, 2021)

/Nishida toshiyuki, yaguchi mari, wake azu hitsuji ga ninki no tarento-sandesu/

Тошіюкі Нішіда, Марі Ягучі і Адзума Вакі - найпопулярніші **телевізійні особистості**.

- **パート (part)**

яп, англ: частина (чогось);

яп: неповний робочий день або часткова зайнятість

1) 興味深い事に展示は3つのパートに別れており。(Ніпоніка, 2015, б)

/Kyōtībukai koto ni tenji wa 3ttsu no pāto ni wakarete ori/

Експозиція була дуже цікаво розбита на три різні **частини**.

2) これは、需要が旺盛なパートや専門的職業に労働供給が十分追いつかないといった、労働市場におけるミスマッチの拡大を示唆している。(NHK, 2021)

/Kore wa, juyō ga ōseina pāto ya senmon-teki shokugyō ni rōdō kyōkyū ga jūbun oitsukanai to itta, rōdō ichiba ni okeru misu matchi no kakudai o shisa shite iru/

Це свідчить про зростаючу невідповідність на ринку праці: в тих областях, де попит на працівників з **частковою зайнятістю** і професіоналів високий, не вдається наздогнати величезну кількість пропозицій.

- **モーター (motel)**

яп, англ: мотель або тимчасові апартаменти / місце проживання;

яп: *мотель з короткочасним проживанням (в Японії), призначений в основному для усамітнення пар, і відомий як "мотель любові"*

1) **モテル**の種類は、観光地で営業を行う観光**モテル**やリゾート**モテル**や主に出張中のビジネスマンを顧客とするビジネスマンや都市にあるシティ**モテル**などさまざまです。(ヒポンیکا, 2015, a)

/Moteru no shurui wa, kankō-chi de eigyō o okonau kankō moteru ya rizōtomoteru ya oto ni debarinaka no bijinesuman o kokyaku to suru bijinesuman ya toshi ni aru shitimoteru nado samazamadesu/

Існують різноманітні типи **мотелів**, наприклад, туристичні **мотелі** і **мотелі-курорти**, які працюють в туристичних районах; ділові і міські **мотелі**, які обслуговують в основному ділових людей, перебуваючих у відрядженні.

2) 乗り付けたカップルが休憩および宿泊できる施設として利用することから、**モーテル**はラブ**モテル**として発展しました。(Asahi Шінбун, 2021)

/Noritsuketa kappuru ga kyūkei oyobi shukuhaku dekiru shisetsu to shite riyō suru koto kara, mōteru wa rabumoteru to shite hatten shimashita/

Мотелі перетворилися в "**мотелі любові**", оскільки вони надавають відпочинок і нічліг парам, які перебувають в дорозі.

- **レジャー (leisure)**

яп, англ: *дозвілля;*

яп: *заняття або речі, які люди роблять для задоволення (використовується як синонім слову "відпочинок" або "розвага")*

- 1) 多くの人にとって、**レジャー**やレクリエーションへの参加は、身体的・精神的な健康を増進させます。(Hiponika, 2019)

/Ōku no hito ni totte, rejā ya rekuriēshon e no sankā wa, karada-teki seishin-tekina kenkō o zōshin sa semasu/

Для багатьох людей відпочинок і **дозвілля** є важливим фактором поліпшення фізичного і психічного здоров'я.

- 2) 野球観戦を**レジャー**いただくことを目的としています。(Yahoo, 2021)

/Yakyū kansen o rejā itadaku koto o mokuteki to shite imasu/

Наша мета - дати вам можливість подивитися бейсбольний матч в своє задоволення.

- **ランニング (running)**

яп, англ: дія або спорт, пов'язаний з бігом;

яп: одяг для бігу (нижня білизна без рукавів або спортивна сорочка / майка)

- 1) ランナーに役に立つ補助的なエクササイズを取り入れ、より効率的に**ランニング**トレーニングを行いましょう。(Yahoo, 2021)

/Ran'nā ni yakunitatsu hojo-tekina ekusasaizu o toriire, yori kōritsu-teki ni ran'ningutorēningu o okonaimashou/

Зробіть свої **тренування** більш ефективними за допомогою допоміжних вправ для бігунів.

2) アスリートのために特別にデザインされたこの**ランニング**は、ポリエステル 100%で作られており、最高の快適さを提供します。(Yahoo, 2021)

/Asurīto no tame ni tokubetsu ni dezain sa reta kono ran'ningu wa, poriesuteru 100-pāsento de tsukura rete ori, saikō no kaiteki-sa o teikyō shimasu/

Розроблена спеціально для спортсменів, ця **майка для бігу** зроблена з 100% поліестеру для максимальної зручності.

- **ライト (light)**

яп, англ: енергія від ламп;

яп: слабкий, непомітний або легкий смак (їжі)

1) 明るい**ライト**よりも薄暗い**ライト**の方が、さらに目に侵害を与えるという結果も出ています。(Asahi Шінбун, 2021)

/Akarui raito yori mo usugurai raito no kata ga, sarani me ni shingai o ataeru to iu kekka mo dete imasu/

Деякі результати вказують на те, що тьмяне **світло** впливає на очі куди гірше, аніж яскраве світло.

2) COVID19 の最も特徴的な症状は、味覚のライトや喪失感であることがアメリカの医師によって確認されました。(NHK, 2021)

/COVID - 19 no mottomo tokuchō-tekina shōjō wa, mikaku no raito ya sōshitsukandearu koto ga Amerika no ishi ni yotte kakunin sa remashita/

Лікарі в США підтвердили, що найбільш характерним симптомом COVID-19 є **ослаблення** або втрата почуття смаку.

- **ポット (pot)**

яп, англ: кавник / кофейник або чайник;

яп: посудина на кшалт пляшки з подвійними стінками з вакуумом між ними, яка використовується для збереження рідин гарячими або холодними – термос

1) ティーポットは使えば使うほど美しくなるとポットの表面にお茶を繰り返して注ぐ事によって。(ニポンیکا, 2016, 6)

/Tīpotto wa tsukaeba tsukau hodo utsukushiku naru to potto no hyōmen ni ocha o kurikaeshi sosogu koto ni yotte/

Кажуть, чим частіше використовується **чайник** для заварювання, тим красивіше він стає шляхом наливання чаю на поверхню самого горщика.

2) 小学生や健康志向の方で、昼食にヘルシーなものを食べたいと思っている方は、お弁当箱や**ポット**を持ち歩くとよいでしょう。(Asaxi Шінбун, 2021)

/Shōgakusei ya kenkō shikō no kata de, chūshoku ni herushīna mono o tabetai to omotte iru kata wa, o bentō-bako ya potto o mochiarukuto yoideshou/

Школярам та людям, які піклуються про своє здоров'я і хочуть їсти здорову їжу на обід, необхідно носити з собою ланчбокс і **термос**.

- **フロント (front)**

яп, англ: передня / лицева сторона, фасад;

яп: стійка реєстрації

1) 組織から送付される書類の原本については、送付される書類のコピーの
フロントの下部にビザを貼付すること。(NHK, 2021)

/Soshiki kara sōfu sa reru shorui no genpon ni tsuite wa, sōfu sa reru shorui no kopī no furonto no kabu ni biza o chōfu suru koto/

Для оригіналів документів, надісланих організацією, прикріпіть візу в нижній частині **лицьової сторони** копії надісланих документів.

2) インターネット、空港の**フロント**やセルフサービス端末など、お好きな
 方法でチェックインしていただけます。(NHK, 2021)

/Intānetto, kūkō no furonto ya serufusābisu tanmatsu nado, o sukina hōhō de chekkuin shite itadakemasu/

Ви можете зареєструватися на рейс будь-яким зручним для вас способом: онлайн або через **стійки реєстрації** та термінали самообслуговування в аеропорту.

Семантичне перенесення значення

Ретельно дослідивши статті з різних джерел, ми віднайшли ще одну семантичну особливість запозичених слів, а саме семантичне перенесення значення слова. Таке явище трапляється тоді, коли те чи інше значення запозиченого слова було повністю змінене в порівнянні з його значенням в мові-оригіналу, тобто в англійській мові. Незважаючи на те, що така особливість зустрічається доволі рідко, ми все ж змогли знайти декілька прикладів в ході аналізу матеріалу:

- **マンション (mansion)**

яп: квартира, житловий багатопверховий будинок;

англ: великий чималий будинок

その後、両跡地にはマンションが建設された。(Asahi Шінбун, 2021)

/Sonogo, ryō atochi ni wa manshon ga kensetsu sa reta/

Згодом на місці обох храмів були збудовані **багатоповерхові будинки**.

- スーパー (super)

яп: супермаркет;

англ: керівник, начальник, директор (якогось закладу)

さいたま市では、古い家を取り壊されて**スーパー**が建っています。(Asahi Шінбун, 2021)

/Saitama ichide wa, furui ie ga torikowasa rete sūpā ga tatte imasu/

У Сайтамі старі будинки були знесені, щоб звільнити місце під **супермаркет**.

- ダンプ (dump)

яп: машина, яка збирає сміття і відвозить його в призначене для мотлоху місце - самоскид;

англ: місце, куди звозять і де залишають відходи або мотлох / сміття - сміттєзвалище

このユニットには、300トンの運搬能力を持つ**ダンプ**トラックが1台以上あります。(Asahi Шінбун, 2021)

/Kono yunitto ni wa, 300-ton no unpan nōryoku o motsu danputorakku ga 1-dai ijō arimasu/

У розпорядженні підрозділу знаходиться як мінімум один **самоскид** з вантажопідйомністю 300 тонн.

- ノート (note)

яп: записувати, робити позначки;

англ: помічати або звертати увагу на щось, згадувати щось важливе

頭の中に浮かんだ反応を記録してもいいしノートしてください。(Hiponika, 2016, a)

/Atama no naka ni ukanda han'nō o kiroku shite mo īshi nōto shite kudasai/

Ви можете фіксувати будь-які відповіді, що виникають у вашій голові - просто записуйте їх.

- ハンバーグ (Hamburg)

яп: фаст фуд - гамбургер;

англ: німецьке місто - Гамбург

もちろん、現代の生活スピードでは、ハンバーグやローストポークなどのファーストフードの方が便利です。(Asahi Shinbun, 2021)

/Mochiron, gendai no seikatsu supīdode wa, hanbāgu ya rōsutopōku nado no fāsutofūdo no kata ga benridesu/

Звичайно, при сьогоdnішньому ритмі життя зручніше харчуватися **гамбургерами**, смаженою свининою і іншим фастфудом.

- トランプ (trump)

яп: колода карт;

англ: карта найвищого рангу в тій чи іншій картковій грі

トランプは日本でも人気のあるアミューズメントです。(Niponika, 2015, 6)

/Toranpu wa Nihon demo ninkinoaru amyūzumentodesul

Гра в карти– одна з найпопулярніших розваг у Японії.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

Результати другої частини нашої роботи показали, що всі запозичені слова мають в собі ті чи інші структурні та семантичні особливості. “Гайрайго” невпинно продовжують поповнювати лексичний склад японської мови, а завдяки “катакані” без перешкод пристосовуватись до мови. Наше дослідження показало, що під час таких пристосувань, запозичення зазнають чимало структурних змін, а саме: орфографічно-фонологічних та морфологічно-синтаксичних.

Орфографічно-фонологічні зміни показують зміну у вимові, написанні та структурі самого “гайрайго”. Адже через японський силабічний алфавіт, який окрім п'яти голосних літер та /н/ звуку, має решту приголосних складів – голосні комбінації, не дозволяє з точністю повторити оригінальне звучання чи структурну форму того чи іншого запозиченого слова. Тому, коли слова, що містять приголосні кластери, які запозичені, вони діють з голосними. При цьому слова, які мають декілька складів на англійській мові, можуть ставати неприродно довгими, коли вони запозичені японською мовою. Як наприклад, односкладове слово "strong" (сильний) стає 5-складовим довгим ストロング */sutorongu/*, коли воно запозичене. Всі голосні звуки спрощуються до 5 японських голосних. Приголосні звуки приносять найбільшу проблему, оскільки деяких в японській мові просто не існує. В інших випадках комбінацій конкретного співзвучного та голосного можуть не існувати, що робить зміну звуку необхідним завданням.

Щодо морфологічних особливостей, було проаналізовано, що найбільш поширеною формою перетворення є “зворотнє усічення”, яке, в свою чергу, поділяється на 4 типи: 1) скорочення кінця слова; 2) скорочення другого слова у фразі; 3) заміна першого слова у фразі; 4) скорочення обох слів у фразі.

Японська мова запозичує з англійської не тільки іменники, але й дієслова, прикметники, прислівники, вигуки, прийменники, числівники, займенники та префікси, тобто піддається синтаксичним змінам – цим англійська, як мова-донор, відрізняється від інших мов. За кількістю запозичень в японській мові, з англійською може конкурувати лише китайська, хоча сьогодні кількість запозичень з китайської мови стає все меншою. Слід зауважити, що трапляються випадки, коли “гайрайго” несе в собі два, або більше запозичень, які відносяться до різних частин мови: це можуть бути як іменники та дієслова, так і прикметники з прислівниками. Зустрічаються також таке явище, коли запозичене слово може бути “частково натуралізованим”, тобто одна частина походить від японської мови, друга – від будь-якої з європейських мов (в нашому випадку з англійської)

Ми також проаналізували, що багато запозичених слів піддаються процесу семантичних особливостей, які, в свою чергу, поділяються на три основні типи: 1) семантичне розширення; 2) семантичне звуження; 3) семантичне перенесення значення.

РОЗДІЛ 3. ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ГАЙРАЙГО

3.1 Номінативна функція

Як відомо, мислення людини розбивається на категорії, у процесі пізнання вона називає нові поняття та явища. Цю функцію мови називають номінативною. Вона тісно пов'язана з осягненням чогось, бо все відоме має назву. Номінативна функція також єднається зі здатністю мовних символів позначати ті чи інші речі – саме ця здатність допомогла людству створити символічний світ. Такі “запозичені слова” стають вирішальними словами проаналізованих статей, і визначають семантичну цілісність самого тексту.

Використання запозичених слів виявляється в його структурно-семантичній організації та цілісності змісту. Щоб полегшити читачам розуміння складних політичних та економічних питань, доповідачі повинні підбирати лексику, щоб називати речі конкретними словами, а також, щоб підкреслити логічну послідовність інформації та виділити її основний зміст. Тому для назви певних реалій вживаються іншомовні слова. Саме соціальний та культурний фон є сприятливою основою для їх виникнення (Белькова, 2018, с. 97).

- システム (system – система)

ソ連の国家安全保障システムは、当然ながら世界で最も強力なものの1つと考えられていた。(NHK, 2021)

/Soren no kokka anzen hoshō shisutemu wa, tōzen'nagara sekai de mottomo kyōryokuna mono no itsu to kangae rarete ita/

Радянська **система** державної безпеки по праву вважалася однією з найпотужніших у світі.

- セルフィー (selfie – селфи)

2012年11月、“セルフィー“という言葉がオックスフォード英語辞典の「今年の言葉」に選ばれたと発表されましたが、この言葉自体はオーストラリアが起源となっています。(Asahi シンブун, 2021)

/2012-Nen 11 tsuki, “serufi “to iu kotoba ga okkusufōdo eigo jiten no `kotoshi no kotoba' ni eraba reta to happyō sa remashitaga, kono kotoba jitai wa ōsutoraria ga kigen to natte imasu/

Слово "селфі" було оголошено "словом року" Оксфордським словником англійської мови, який вказав австралійське походження самого слова у листопаді 2012 року.

- デザイン (design – дизайн)

グラフィック**デザイン**の専門家は、最近非常に需要が高まっています。(Asahi シンブун, 2021)

/Gurafikku dezain no senmonka wa, saikin hijō ni juyō ga takamatte imasu/

Фахівці в галузі графічного **дизайну** дуже затребувані у наші дні.

- スクリーンショット (screenshot – скріншот / знімок)

あらゆるウェブページの**スクリーンショット**を無料で作成することができます。(Yahoo, 2021)

/Arayuru u~ebupēji no sukurīnshotto o muryō de sakusei suru koto ga dekimasu/

Ви можете абсолютно безкоштовно зробити знімок сайту будь-якої веб-сторінки.

- **グリッター (glitter – глітер / блискітки) + オフィス (office – офіс)**

В нижченаведеному реченні ми можемо спостерігати одразу два запозичення, які несуть в собі номінативну функцію

日本では、**グリッター**した化粧をしたり、入れ墨やピアスをしている女の子は、**オフィス**で働くことができません。(Asahi Шінбун, 2021)

/Nihonde wa, gurittā shita keshō o shi tari, irezumi ya piasu o shite iru on'nanoko wa, ofisu de hataraku koto ga dekimasen/

У Японії дівчат, які носять яскравий макіяж, татуювання або пірсинг, не беруть працювати в офісі.

- **スニーカー (sneakers – кросівки)**

医師は、腰の悪い人には整形外科用の特別な**スニーカー**を履くことを勧めています。(Yahoo, 2021)

/Ishi wa, koshi no warui hito ni wa seikeigeka-yō no tokubetsuna sunikā o haku koto o susumete imasu/

Лікарі рекомендують носити спеціальні ортопедичні **кросівки** для людей із хворою спиною.

- **ラウンジ (lounge – лаундж зона / зона відпочинку)**

レストランと**ラウンジ**が一体となったこの建築ソリューションは、当ホテルの特徴でもあります。(Asahi Шінбун, 2021)

/Resutoran to raunji ga ittai to natta kono kenchiku soryūshon wa, tō hoteru no tokuchō demo arimasu/

Подібне архітектурне рішення, коли ресторан та **лаундж зона** розташовані в одному місці, є особливістю нашого готелю.

- **バンガロー (bungalow – бунгало)**

あなたはホテル や**バンガロー**の宿泊施設を 訪問 して周辺地域への日帰り旅行を 楽しむことができます。(Hiponika, 2015, a)

/Anata wa hoteru ya bangarō no shukuhaku shisetsu o hōmon shite shūhen chiiki e no higaeri ryokō o tanoshimu koto ga dekimasu/

Ви можете здійснити одноденну екскурсію околицями, відвідавши готелі та **бунгало**.

3.2 Термінологічна функція

В японській мові для термінологічного позначення предметів та певних явищ, одночасно беруть участь дві функції: як номінативна, так і термінологічна. Завдяки розвитку новітніх технологій, комп'ютерної техніки та програм, Інтернету і поширенню інформації, в японській мові з'являється багато запозичених слів з британської-англійської та американської англійської, які відносяться до комп'ютерної термінології (Дьяков, 2012, с. 11).

- **インターネット (Internet – інтернет)**

インターネットは無料をご利用いただけます（高速インターネットを除く）。

(Yahoo, 2021)

/Intānetto wa muryō de go riyō itadakemasu (kōsoku intānetto o nozoku)/

Доступ до **Інтернету** надається безкоштовно (за винятком високошвидкісного доступу).

- **ウェブ(グラフィック)デザイン (web (graphic) design – веб (графічний) дизайн)**

グラフィックデザインには、雑誌、広告、製品パッケージ、**ウェブデザイン**などがあります。(Asahi Шінбун, 2021)

/Gurafikku dezain ni wa, zasshi, kōkoku, seihin pakkēji, u~ebudezain nado ga arimasu/

Загальноприйняте використання графічного дизайну включає в себе журнали, рекламу, упаковку і веб-дизайн.

- **ユーザー (user – користувач)**

統計局では、さまざまな**ユーザー**グループとその品質に対する要求についての情報を得るために、**ユーザー**調査を実施しています。(NHK, 2021)

/Tōkei-kyokude wa, samazamana yūzāgurūpu to sono hinshitsu ni taisuru yōkyū ni tsuite no jōhō o eru tame ni, yūzā chōsa o jisshi shite imasu/

Статистичні управління займаються опитуваннями користувачів з метою отримання інформації про різні групи користувача та їх вимоги до якості.

- **プロバイダ (provider – провайдер)**

2001年に「**プロバイダ責任制限法**」が制定され、名誉毀損などの人権侵害に対する責任が規定されました。(NHK, 2021)

/2001-Nen ni `purobaida sekinin seigen-hō' ga seitei sa re, meiyō kison nado no jinken shingai ni taisuru sekinin ga kitei sa remashita/

У 2001 році було ухвалено Закон про обмеження відповідальності провайдерів, який визначає відповідальність за порушення прав людини, у тому числі за дифамацію (розповсюдження неправдивої інформації про певну особу).

- **モデム (modem – модем)**

モデムを途上国の 実情と現実に見合うように 再設計しようとしたのです。
(Asahi Шінбун, 2021)

/Modemu o tojōkoku no jitsujō to genjitsu ni miau yō ni sai sekkei shiyō to shita nodesu/

Ми хотіли створити такі **модеми**, щоб вони відповідали реаліям і дійсності країн, що розвиваються.

- **メール (email – електронна пошта)**

その後、登録完了の**メール**が送られてきます。(NHK, 2021)

/Sonogo, tōroku kanryō no mēru ga okura rete kimasu/

Після цього на **електронну пошту** Вам буде надісланий лист, який підтвердить успішну реєстрацію.

Ми також проаналізували термінологічну та номінативну функції гайрайго у статтях на економічну тематику:

- **インフレ (inflation – інфляція)**

政府は**インフレ**抑制に努力すべきだ。(NHK, 2021)

/Seifu wa infure yokusei ni doryoku subekida/

Уряд повинен прагнути стримувати інфляцію.

- **パーセント (percent – процент)**

アメリカでは農業従事者はたったの**2パーセント**だけです。(Asahi Шінбун, 2021)

/Amerikadeha nōgyō jūji-sha wa tatta no 2 pāsento dakedesu/

У США лише два **відсотка** населення становлять фермери.

- **グローバルゼーション (globalization – глобалізація)**

ただし かいつまんで言うとしたら 私たちは **グローバルゼーション**に 不意打ちをくらった状態なので 対応が遅れているように 最近感じるのです。

(NHK, 2021)

/Tadashi kaitsumande iu to shitara watashitachiha gurōbarizēshon ni fuiuchi o kuratta jōtainanode taiō ga okurete iru yō ni saikin kanjiru nodesu/

І все ж таки, якщо коротко, мені здається, що **глобалізація** застала нас зненацька, і ми не встигаємо на неї відреагувати.

- **ビジネスイノベーション (business innovation – бізнес-інновація)**

ビジネスイノベーションのペースは飛躍的に速くなっており、職場に対するイノベーションの影響にも同様のことが言えます。(NHK, 2021)

/Bijinesuinobēshon no pēsu wa hiyaku-teki ni hayaku natte ori, shokuba ni taisuru inobēshon no eikyō ni mo dōyō no koto ga iemasu/

Швидкість **інновацій у бізнесі** різко зросла, як вплив цих інновацій на робочі місця.

3.3 Інформативна функція

Проаналізовані нами статті охоплюють масові широковідомі тексти, які стосуються суспільно-політичних, економічних та інших проблем. Сюди відносяться різноманітні повідомлення, події та явища, які мають місце в культурі, науці, техніці тощо. Одна з найголовніших функцій таких текстів – інформувати читача про актуальні події задля формування свідомості людини та стимуляції активності мас. Така функція має на меті ясність і точність висловлювання (Горбунова, 2010, с. 90).

- **フリーランス (freelance – фриланс)**

Позначення “роботи без певного графіка, слово виконує інформаційно-уточнюючу функції для слова “робота”

短期的な採用と契約サービスの両方において、組織は**フリーランス**の言語専門家のプールを利用しています。(NHK, 2021)

/Tanki-tekina saiyō to keiyaku sābisu no ryōhō ni oite, soshiki wa furīransu no gengo senmonka no pūru o riyō shite imasu/

Як для короткострокового найму, так і для надання послуг на контрактній основі Організація користується послугами **позаштатних** мовних фахівців.

- **レース (racing – перегони, швидкісні гонки)**

Дана лексема фіксує більш конкретне поняття, аніж звичайне слово “гонка”

1964年初頭、ゼネラルモーターズの経営陣は、各部門がオートレースに参加することを禁止した。(Yahoo, 2021)

/1964-Nen shotō, zenerarumōtāzu no keiei-jin wa, kaku bumon ga ōtorēsu ni sanku suru koto o kinshi shita/

На початку 1964 року керівництво General Motors випустило розпорядження, в якому заборонялося своїм підрозділам залучатися до автомобільних **перегонів**.

- **ファースト・フード (fast food –ресторан швидкого харчування)**

Запозичення виконує інформативну функцію, зокрема пізнавальну, метою якої є передача окремої інформації

カロリー及び部分のサイズを制御することを学び調理法をより細くさせ、そしてファースト・フードのレストランからまれに食べなさい。(Yahoo, 2021)

/Karorī oyobi bubun no saizu o seigyō suru koto o manabi chōri-hō o yori hosoku sa se, soshite fāsuto fūdo no resutoran kara mare ni tabe nasai/

Навчіться стежити за калоріями та розмірами порцій, робити кулінарні шедеври не такими жирними та рідше харчуватися в ресторанах швидкого харчування.

- **E-コマース (e-commerce – електронна комерція)**

Запозичення виконує інформативну функцію, зокрема пізнавальну, метою якої є передача окремої інформації

今や貿易の世界は、E-コマースという新たな局面を迎えています。(NHK, 2021)

/Imaya bōeki no sekai wa, E - komāsu to iu aratana kyokumen o mukaete imasu/

Світова торгівля нашого часу має новий вимір - **електронна комерція**.

3.4 Прагматична функція

Прагматичну функцію виконують слова чи висловлювання, які синтаксично марковані і мають емоційні конотації. Так як запозичення є сучасними твореннями і на даний момент “бентежать” кожного, вони сприймаються як щось незвичне, сучасне та нове – виконують роль емоційного впливу на носіїв тієї чи іншої мови. Зазвичай трапляється так, що запозичення, які не повністю інтегровані в мовну систему або ще не визнані такими, дуже схильні до розвитку емоційного значення, яке виражає певні почуття або ставлення, такі як іронія, зневага, снобізм чи афектація того чи іншого роду (Строева, 2014, с. 52).

У багатьох випадках очевидно, що іноземний характер англіцизму сприяє пом'якшенню чи прихованню грубості деяких понять, виконуючи свого роду евфемістичну функцію, особливо зі словами, які пов'язані із злочинним світом (наркотики, проституція, організована злочинність тощо). З іншого боку, не обмежуючись стигматизованими областями, легко помітити престижні конотації, які англійські запозичення мають тенденцію передавати у спеціалізованих мовах, таких як мові реклами та обчислювальної техніки (Вишнева, 2017).

- **OL (オフィスレディ office lady – офіс-леді)**

OLになりたいと思っているフレッシュな若い女の子がたくさんいます。

(Asahi Shinbun, 2021)

/OL ni naritai to omotte iru furesshuna wakai on'nanoko ga takusan imasu/

Існує велика кількість молодих дівчат, які мріють стати **офіс-леді**.

- **VIP (ブイアイピー VIP – віп персона / високоповажна персона- офіс-леді)**

すべてのモデルの靴は、顧客のVIPからの個別の注文に応じて、世界中の最高の職人が手作業で製造しています。(Asahi Shinbun, 2021)

/Subete no moderu no kutsu wa, kokyaku no vu~ippu kara no kobetsu no chūmon ni ōjite, sekaijū no saikō no shokunin ga tesagyō de seizō shite imasu/

Всі моделі взуття виготовляються вручну найкращими майстрами по всьому світу за індивідуальними замовленнями **VIP** наших клієнтів.

- **ホットパンツ (hot pants – вузькі жіночі штани / брюки)**

このホットパンツを履けば、あなたはファッション・マークにぴったりです。

(Asahi Shinbun, 2021)

/Kono hotto pantsu o hakeba, anata wa fasshon māku ni pittaridesu/

Одягнувши ці вузькі штани, Ви будете на піку моди.

- **ラブホ (love hotel – готель для усамітнення, створені виключно для короткочасного романтичного спілкування)**

カラオケ、ゲーム、ビデオに冷蔵庫...今の**ラブホ**ってなんでもあるのねー。

(Asahi Шінбун, 2021)

/Karaoke, gēmu, bideo ni reizōko... Ima no rabuho tte nan demo aru no ne/

Караоке, телевізійні ігри, відео та холодильник... у “**готелях любові**” сьогодні дійсно є все.

- **ピンク映画 (love films – фільми для дорослих)**

1972 年、日本政府は**ピンク映画** 3 本を没収し、10 人の製作者を告発しました。
。(Yahoo, 2021)

/1972-Nen, nipponseifu wa pinku eiga 3-pon o bosshū shi, 10-ri no seisaku-sha o kokuhatsu shimashita/

У 1972 році японська влада конфіскувала три римські порно фільми і звинуватила десятиох творців.

- **ピックアップ (to pick up – познайомитись, замінює негативний відтінок слова “спокусити”)**

統計的には、日本の高校生や男性の多くは、ヨーロッパ風の女を**ピックアップ**したいと思っています。(Asahi Шінбун, 2021)

/Tōkei-teki ni wa, Nihon no kōkōsei ya dansei no ōku wa, yōroppa-fū no on'na o pikkuappu shitai to omotte imasu/

За статистикою, більшість японських старшокласників та чоловіків хочуть **познайомитися** з дівчиною з Європи.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3

У своїй роботі ми визначили, що гайрайго в текстах ЗМІ мають ряд функцій, зокрема:

- номінативну, яка має на меті “дати назву” новим явищам та поняттям;
- термінологічну, яка слугує для створення та нововведення термінів в окремій сфері;
- інформативну, яка відповідає за проінформування читача якоюсь подією чи явищем сьогодення (конкретизацією чи пізнавальним процесом);
- прагматичну (експресивна та евфемістична) – слугує для емоційного впливу на носіїв тієї чи іншої мови. Так як запозичення є “новинкою”, яка турбує кожного, так слова сприймаються по-іншому, викликаючи певні емоції.

Під час аналізу статец, ми виявили, що головною метою “гайрайго” є заповнення лексичних прогалин в японській мові. В ході роботи були знайдені слова-гайрайго, для яких немає замінників в японській мові, тобто вони не являються словами, які б заміняли архаїчну лексику, або які б використовувалися замість ієрогліфів.

Не менш важливою функцією запозичень є заміна застарілого слова на більш сучасне. Нові слова неспинно вводяться в мову, особливо поняття та назви речей, яких не існує в японській, і які надходять з-за кордону. Гайрайго також принесли зміни в застарілий лексикон японської мови, замінюючи складні архаїчні слова на більш простіші та зрозуміліші для сприйняття як самим японцям, так і іноземцям. Таке явище

особливо популярне серед молоді, коли молоде покоління хоче “іти в ногу” з Заходом, дізнаватись щось нове та застосовувати свої пізнання в реальному житті.

Отже, можна зробити висновок, що “гайрайго” – це неспинний потік чогось нового, сучасного та інформаційного. Зараз нововведені слова можна зустріти всюди: у музиці, моді, друкованих ЗМІ та рекламі в Японії. Хоча думки щодо використання “гайрайго” різняться, такі слова слід вважати “великим кроком вперед”, кроком, який відкриває шлях сучасних технологій та інновацій; кроком, який дозволяє японцям бути в курсі всіляких світових новин та тенденцій.

ВИСНОВКИ

Безумовно, запозичені слова мали величезний вплив на японську мову, починаючи з першого контакту з китайцями і подальшого запозичення їх писемності і словникового запасу. Хоча вплив китайської мови постійно зменшується, зростання західних запозичених слів справило ще більший вплив за той короткий час, який їм знадобився для проникнення в мову. На сьогодні вони стали невід'ємною частиною японської мови.

Запозичені слова використовуються всіма японцями, а їх присутність вплинула як на японську фонологію, і на орфографію. Ми виявили, що японський силабічний алфавіт створює різні перешкоди при запозиченні слів з мов, таких як англійська. Окрім п'яти голосних /a/, /i/, /y/, /e/, /o/ та /n/ звуку, всі інші склади є приголосними – голосними комбінаціями. Тому, коли слова, що містять приголосні кластери, які запозичені, вони діють з голосними. При цьому слова, які мають декілька складів на англійській мові, можуть ставати неприродно довгими, коли вони запозичені японською мовою. Отже, запозичене слово з англійської мови, може повністю змінювати як своє звучання та вимову, так і саму форму.

Японська мова запозичує з англійської не тільки іменники, але й дієслова, прикметники, прислівники, вигуки, прийменники, числівники, займенники та префікси з додаванням відповідної частини *する* /*suru*/, *な* /*na*/ чи *に* /*ni*/, тобто піддається морфологічно-синтаксичним змінам – цим англійська, як мова-донор, відрізняється від інших мов. Трапляються також випадки, коли “гайрайго” несе в собі два, або більше запозичень, які відносяться до різних частин мови: це можуть бути як іменники та дієслова, так і прикметники з прислівниками. Зустрічаються також випадки, коли запозичене слово може бути “частково натуралізованим”, тобто одна частина походить від японської мови, друга – від будь-якої з європейських мов (в нашому випадку з англійської)

Ми проаналізували також, що велика кількість запозичених слів піддаються процесу семантичних змін, які, в свою чергу, поділяються на три основні типи:

- семантичне розширення – явище, коли “гайрайго” в японській мові має доповнення до свого оригінального значення в англійській;
- семантичне звуження – явище, коли “гайрайго” в японській мові найчастіше вживається лише в одному значенні, тоді як в англійській це ж саме слово має ще декілька значень;
- семантичне перенесення значення – явище, коли те чи інше значення запозиченого слова було повністю змінене в порівнянні з його значенням в мові-оригіналу, тобто в англійській мові.

Вважається, що запозичені слова є корисними інструментами, оскільки близько двох третин цих слів мають однакове значення, що і відповідне слово в англійській мові. Однак можна також припустити, що запозичені слова викликають негативні наслідки, оскільки багато слів (близько третини) не мають точно такого ж значення, як їх англійські аналоги. Більш того, загальна кількість семантичних змін може збільшитися, якщо розглядати більше значень з англійської мови, а не тільки декілька найбільш вживаних, які зустрічаються в словнику.

Знання запозичених слів може бути ефективним інструментом для тих, хто вивчає англійську мову, так як багато запозичених слів в японській мові походять від найбільш вживаних англійських слів. Проте, дане дослідження показало, що близько третини запозичених слів мають змінені значення, такі як додавання додаткових значень або видалення первинних значень в процесі запозичення.

Коли в те чи інше японське інформативне джерело вводиться нова запозичена лексика, часто буває так, що поруч з новим словом додається тільки один японський переклад. Особливо, якщо “гайрайго” використовується як запозичене слово в японській мові, переклад буде показаний разом із запозиченим словом, яке має схоже звучання.

Наприклад, якщо нове лексичне слово - "аксесуар", перекладом буде アクセサリー, яке вимовляється як /akusesari/. Оскільки вони вимовляються однаково, ці два слова можна вважати ідентичними. Однак англійське слово "accessory" має більш широке значення: 1) *прикраса, річ, яка пасує до якогось одягу і слугує доповненням до образу – аксесуар*; 2) *людина, яка допомагає злочинцеві вчинити злочин – спільник*. Проаналізувавши безліч японських статей, це запозичене слово далеко не завжди включає в себе інші аксесуари, такі як пояс, капелюх або сумка. Майже 100% випадків, коли дане слово вживалось тільки в одному значенні – “ювелірні вироби”.

Це ж саме стосується і семантичного розширення запозичень. Важливо, щоб японські студенти, які вивчають англійську мову, знали про японські запозичені слова, які містять додаткові значення. Як от гайрайго “front” – フロント /furonto/ в англійській та японській мовах вживається в значенні “передня / лицева сторона, фасад”, тоді як в японській це слово несе в собі ще одне пояснення – “стійка реєстрації”. Тому важливо враховувати ці відмінності між англійською та японською мовами, щоб уникнути неправильного перекладу чи розуміння “гайрайго” при вивченні та дослідженні запозиченої лексики.

Запозичені слова в Японії можна зустріти будь-де, але все ж найбільша кількість їх знаходиться на вивісках або банерах, в сфері реклами та статтях журналів чи газет про дослідження, відкриття, економіку та моду. “Гайрайго” слугують для різноманітних функцій і створення вичерпного переліку всіх їх буде величезним завданням. Спираючись на наше дослідження, найголовнішими функціями “гайрайго” є:

1) заповнення лексичних прогалів, оскільки ці ж самі “прогаліни” часто є результатом впровадження нових концепцій, ідей та технологій. Через довгі періоди ізоляції Японії, вона часто відставала від інших культур, і тому була змушена прийняти значну кількість знань за короткий проміжок часу. В сучасному світі розвиток електронних технологій і наука настільки стрімкі, що створення нових слів, які охоплюють ту чи іншу галузь, займають величезні зусилля. Таким чином, терміни, які є

запозиченими і відносно незмінними в мові, дозволяють швидко прийняти новітні технології;

2) не менш важливою функцією запозичень є заміна застарілого слова на більш сучасне. Нові слова неспинно вводяться в мову, особливо поняття та назви речей, яких не існує в японській, і які надходять з-за кордону. Гайрайго також принесли зміни в застарілий лексикон японської мови, замінюючи складні архаїчні слова на більш простіші та зрозуміліші для сприйняття як самим японцям, так і іноземцям. Таке явище особливо популярне серед молоді, коли молоде покоління хоче “іти в ногу” з Заходом, дізнаватись щось нове та застосовувати свої пізнання в реальному житті;

3) надання поняттю чи об'єкту певну іноземну приналежність: наприклад, слово *ライス* /*raisu*/ використовується для позначення західного типу рисової страви, тоді як японське слово *飯* /*gohan*/ використовується для назви більш традиційної японської рисової страви;

4) гайрайго також використовують для вирішення омофонії, адже японська мова є дуже омофонічною, завдяки її силабічному алфавіту. Більш до того, багато звукових комбінацій не використовується, навіть якщо це й можливо. Запозичені слова можуть не тільки вирішити цю проблему шляхом заміни слова, а й ввести в загальне користування сучасну вимову, не знайдену в японській мові. Така лексика може слугувати синонімами до рідних слів, особливо для сленгу та евфемізмів.

Також, під час аналізу різноманітних статей, було встановлено, що “гайрайго” виконують низку функцій, зокрема:

- номінативну – центральною функцією запозичень є номінативна, обумовлена необхідністю назвати нові явища, предмети і реалії. У мові з'являється / з'явилося щось нове, або щось існуюче стало важливим настільки, що мова (бути точнішим - носії ж цієї мови) створює для нього ім'я чи назву.

- термінологічну – функція, яка тісно пов’язана з номінативною, але слугує саме для створення окремих понять, які є запозиченими в певну сферу діяльності: найчастіше такі терміни стосуються комп’ютерних технологій, економіки та політики.
- інформативну – головною метою такої функції є чіткість і ясність передачі інформації читачу, повідомити його про найактуальніші події чи явища, що стосуються науки, техніки, культури тощо. Насамперед, такі повідомлення робляться завдяки конкретизації того чи іншого предмета / явища та пізнавальній функції.
- прагматичну – яка, в свою чергу, поділяється на експресивну та евфемістичну, і виконує роль емоційного впливу на носіїв тієї чи іншої мови. Так як запозичення є сучасними твореннями і на даний момент “бентежать” кожного, вони сприймаються як щось незвичне, сучасне та нове.

Хоча особисті думки про те, чи є їхній вплив позитивним чи негативним, розходяться, питання не є чорно-білим, і жодна з фракцій не може претендувати на правоту в цьому питанні. Запозичені слова можуть позитивно впливати різними способами; вони можуть допомогти розширити перспективи, за допомогою яких люди бачать світ, полегшити впровадження нових ідей та допомогти у вивченні нових мов.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Алпатов В. М. (1985). Англоязычные заимствования в японском языке и американизация японской массовой культуры. // Япония: культура и общество в эпоху НТР. М. • Алпатов В. М. Япония: язык и общество.
2. Алпатов В. М. (2004). Японія: мова і суспільство // В.М. Алпатов.- М.: Муравей.
3. Арешидзе Л., Алпатов В. М. (1991). Гайрайго в современном японском языке // Лексические заимствования в языках зарубежного Востока. – М.: Наука.
4. Архипенко Л. М. (2008). Іншомовні лексичні запозичення в українській мові: Етапи і ступені адаптації : (На матеріалі англіцизмів у пресі кінця ХХ – початку ХХІ ст.) : Автореф. дис ... канд. філол. наук / Л. М. Архипенко. – Харків : Б. в, – С. 172.
5. Белькова А. Е. (2018). Функционирование неологизмов в интернет-ресурсах : на материале сайта NoName : монография / А. Е. Белькова. — Нижневартовск: НВГУ,— 112 с.
6. Бережна О. О. (2015). Особливості перекладу неологізмів сфери інтернеткомунікації й комп'ютерних технологій / О. О. Бережна // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – Сер. : Філологія. – № 19. - том 2. – с. 143.
7. Білозерська Л. П. (2010). Термінологія та переклад : навчальний посібник для студентів філологічного напрямку підготовки / Л. П. Білозерська – Вінниця : Нова книга, – 231 с.
8. Брагина А.А. (1976). "Свое" и "чужое". О заимствованной лексике и роли синонимии. Русская Речь.
9. Вальчук. О. А. (2017). Японська писемність: походження та розвиток: бібліографічний нарис до року Японії в Україні; укладач О. А. Вальчук. – Київ: ЦРБ ім.. В. Стуса.

10. Вишневская Н. А. (2017). Прагматический аспект в лингвистике / Н. А. Вишневская // Вестник научных конференций. — № 1—5. — С. 54—55.
11. Володина М. Н. (1996). Термин как средство специальной информации. М.: МГУ, 1996. 80 с.
12. Горбунова И. В. (2010). Функциональные особенности англицизмов в русском интернетдискурсе / И. В. Горбунова // Вестник ИГЛУ. — № 3. — С. 89—95.
13. Гороть Є., Коляда Е., Коцюк Л. (2015). Лексикологія сучасної англійської мови :навч. посібник / Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», – 328 с.
14. Губерначук, С. (2010). Прадавність української мови / Станіслав Губерначук. – Київ : Четверта хвиля,– 352 с.
15. Дьяков А. И. (2012). Особенности функционирования англицизмов тематической группы «обиходно-бытовая лексика» / А. И. Дьяков / Язык и культура.— № 4. — С. 5—21
16. Єнікєєва С. М. (2006). Скорочення слова як механізм формотворення та словотворення в сучасній англійській мові / С. М. Єнікєєва // Вісник Запорізького державного університету. Серія : Філологічні науки. – Запоріжжя, – №2. – С. 11–14.
17. Иванцова Е.В. (2010). Лингвоперсонология: Основы теории языковой личности: учеб. пособие. Томск.
18. Кобець Л.К. (2012). Лексико-семантична група як складник лексикосемантичної системи. Мова і культура. Вип. 15, т. 4. С. 129–135.
19. Комиссаров В.Н. (2002). Современное переводоведение. Учебное. К632 пособие. - М.: ЭТС.— 425 с
20. Кристал Д. (2001). Английский язык как глобальный / Д. Кристал; пер. с англ. Н.В. Кузнецовой. - М.: Весь Мир, - 186 с
21. Маевский Е., Рысина Н. (2005). Гайрайго. Японская транскрипция иностранных слов. 2-е изд., стереотип. - М.: Восток-Запад.

22. Медведів А. (2012). Які чужоземні запозичення потрібні українській мові / А. Медведів. Збірник наукових праць учасників XII Міжнародної наукової конференції «Проблеми української термінології СловоСвіт 2012». 27–29 вересня.
23. Ніколенко А. Г. (2003). Лексикологія англійської мови – теорія і практика / А. Г. Ніколенко. – Вінниця : Нова книга, – 528 с.
24. Огієнко В. П. (2008). Англіцизми в сучасній українській мові. // Актуальні проблеми філології та американські студії: Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції. 24-25 квітня 2008 р.: За м. м.. А.Гудманяна, О.Г.Шостак. – К.: Вид-во Європ. Ун-ту, – 425 с.
25. Оксенчук Я.В. (2012). Іншомовні запозичення як один із засобів поповнення та розвитку словникового складу японської мови // Магістерська робота/ Я.В. Оксенчук. - К.: – 90 с.
26. Прошина, З. Г. (2007). Передача китайських, корейських і японських слів при перекладі з англійської мови на російську і з російської мови на англійську: теорія і практика опосередкованого перекладу / З. Г. Прошина. – М.: АСТ: Схід – Захід.
27. Радевич-Винницький Я. (2006). Глобалізація і мовно-інформаційний простір в Україні / Ярослав Радевич-Винницький // Визвольний шлях. - № 3
28. Раздорская Н.В. (2006). Читаем и переводим японскую газету. Пособие по работе на основе японских газетных тестов общественно-политической тематики. - М.:АСТ: Восток - Запад, -244 с.
29. Руссо М. (2009). Гайрайго – английские заимствования в японском / Руссо М. // Столичное образование.
30. Селіванова О.О. (2008). Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: підручник / О. О. Селіванова. – Полтава: Довкілля-К, – 711 с.
31. Селиверстрова О. Н. (1980). Некоторые типы семантических гипотез и их верификация / Ольга Николаевна Селиверстрова // Гипотеза в современной лингвистике. – М., – С. 262–268.

32. Соколовская Ж. П. (1979). Система в лексической семантике (анализ семантической структуры слова) /Жанна Павловна Соколовская/ – К.: Вища школа, – 192 с.
33. Стишов О.А. (1999). Особливості розвитку лексичного складу української мови кінця ХХ століття. Мовознавство.
34. Строева И.С. (2014). Коммуникативно-прагматические параметры рекламного текста / И.С. Строева // Проблемы филологии, культурологии и искусствоведения в свете современных исследований: сборник материалов 9-й междунар. науч.-практ. конф., 14 декабря 2014. Махачкала: ООО «Апробация». - С.52-54.
35. Комарницька Т., Комісаров К. (2012). Сучасна японська літературна мова: теоретичний курс: в 2 т. Т. 1. /– Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго.
36. Сыромятников Н.А. (2008). Классический японский язык / Сыромятников Н.А. - М.: Восточная литература.
37. Akamatsu, N. (2006). Literacy acquisition in Japanese-English bilinguals. In R. Joshi & P. Aaron (Eds.), Handbook of orthography and literacy. pp. 481-496
38. Allen, D., & Conklin, K. (2014). Cross-linguistic similarity norms for Japanese–English translation equivalents. Behavior Research Methods, 46(2), 540-563.
39. An analytic dictionary of English etymology: an introduction.–London:A. Liberman, J.Lawrence Mitchell. University of Minnesota Press, Minneapolis. – 2008.
40. Baker, C. & Jones, S.P. (1998). Encyclopedia of bilingualism and bilingual education. Philadelphia, PA: Multilingual Matters.
41. Bjarke Frellesvig. A History of the Japanese Language / Bjarke Frellesvig. - Cambridge University Press, 2010.
42. Champ, N. (2014). Gairaigo in Japanese Foreign Language Learning: A Tool for Native English Speakers? New Voices in Japanese Studies, 6, 117-143
43. Daulton, F. (1995). Gairaigo: Japan's adaptation of English. Journal of Nanzan Junior College, 23, 129-143. Nagoya, Japan.

44. Daulton, F. (1999). English loanwords in Japanese: The built-in lexicon, *The Internet TESL Journal*, 5(1).
45. Daulton, F. (2008). *Japan's built-in lexicon of English-based loanwords*. Clevedon, England: Multilingual Matters.
46. Daulton F. (2009) English loanwords in Japanese and English vocabulary learning
47. Daulton F. (2011). English learners' attitudes towards gairaigo
48. Dougill, John. "Japan and English as an Alien Language." *English Today* 24.1 (2008): 18-22.
49. Finegan, E. (2007). *Language: Its Structure and Use* (5th ed.), Boston, MA: Thomson Wadsworth.
50. Gottlieb N. *Language Policy in Japan: The Challenge of Change*. Cambridge: Cambridge UP, 2012.
51. Hogan, Jackie. 2003. The Social Significance of English Usage in Japan. *Japanese Studies* 23(1): 44-58.
52. Igarashi, Y. 2007. *The Changing Role of Katakana in the Japanese Writing System: Processing and Pedagogical Dimensions for Native Speakers and Foreign Learners*. University of Victoria, Department of Linguistics. [online] (23 July 2009)
53. Kay, G. 1995. English loanwords in Japanese. *World Englishes* 14 (1), 67-76
54. Kay, Gillian S. "The English in Japanese." *English Today* ENG 2.02 (1986): 25-27.
55. Kiryu, R. (2007). Genres of newspaper and loanwords. *Loanwords in the public media: Basic researches for suggestions for paraphrasing loanwords* (3.2).
56. Kosciielecki, M. 2006. *Japanized English, its context and socio-cultural background*. *English Today* 88 22 (4), 25-31
57. Kubota, R. 1998. Ideologies of English in Japan. *World Englishes* 13 (3), 295-306.
58. *Language Contact in Japan*. New York: Oxford University Press Maher, John C. 1996
59. Loveday, L. (1996). *Language contact in Japan: A socio-linguistic history*. New York: Oxford University Press.
60. Miyake, M. (2003). *Old Japanese: A Phonetic Reconstruction*. Routledge

61. Olah, B. (2007). English Loanwords in Japanese: Effects, Attitudes and Usage as a Means of Improving Spoken English Ability. *Journal of the Bunkyo Gakuin University, Faculty of Human Studies* 9(1), 177-188.
62. Oshima, Kimie. (1997). The Movement of Gairaigo Usage: The Case of the Asahi Newspaper from 1952 to 1997.
63. Payne, T. E. (2006). *Exploring languages structure*. Cambridge, New York: Cambridge University Press
64. Rebuck, M. (2002). *The Function of English Loanwords in Japanese*.
65. Rohde, Ada, Anatol Stefanowitsch, and Suzanne Kemmer. "Loanwords in a Usage-Based. Model.": Papers from the General Session. 2000
66. Scherling, J. (2012). *Japanizing English: Anglicisms and their impact on Japanese* (11, neue Ausg. ed.). Tübingen: Narr Francke Attempto
67. Simon-Maeda, A. (1995). Language awareness: Use/misuse of loan-words in the English language in Japan. *The Internet TESL Journal*, 1(2)
68. Stanlaw, J. (2004). *Japanese English: Language and culture contact*. Hong Kong: Hong Kong University Press.
69. Takashi, K. 1990. A sociolinguistic analysis of English borrowings in Japanese advertising texts. *World Englishes* 9 (3), 327-341.
70. Tomoda, T. 2005. *The Loanword (Gairaigo) Influx Into The Japanese Language: Contemporary Perceptions and Responses*.
71. Tomohiro, O. (2013). "Gifu Man, 71, Sues NHK for Distress over Its Excess Use of Foreign Words | The Japan Times." *The Japan Times*. June 27.
72. Tsujimura, N. (1996). *An introduction to Japanese linguistics*. Victoria, Australia: Blackwell Publishers Ltd.
73. 朝日新聞 /*Asahishinbun*/ – “Asahi Shimbun – Асахи Шінбум” [Електронний ресурс] — Режим доступу: <https://www.asahi.com/> (2021)

74. 日本放送協会 /*Nihonhōsōkyōkai*/ – “NHK” [Електронний ресурс] — Режим доступу: <https://www3.nhk.or.jp/nhkworld/ja/> (2021)
75. にぽにか: 小さくてもすごい! 日本のミニチュア力 /*Niponika: chīsakute mo sugoi! Nihon no minichua-ryoku*/ – “Ніпоніка: Розкіш мініатюр! Велика роль невеликих предметів у Японії” (2015, б)
76. にぽにか: 技術と伝統を今につなぐ日本の紙 /*Niponika: Gijutsu to dentō o ima ni tsunagu Nihon no kami*/ – “Ніпоніка: Об'єднання технологій та традицій – дивовижний світ японського паперу” (2016, а)
77. にぽにか: くつろぎと癒しの国、日本 /*Niponika: Kutsurogi to iyashino-koku, Nihon*/ – “Ніпоніка: Японія – місце для відпочинку та релаксу” (2015, а)
78. にぽにか: 四季を愛でる国 ニッポン /*Niponika: Shiki o mederu kuni Nippon*/ – “Ніпоніка: З любов'ю до кожної пори року” (2016, б)
79. にぽにか: ようこそ、日本の庭へ /*Niponika: Yōkoso, Nihon no niwae*/ – “Ніпоніка: Ласкаво просимо до японських садів” (2019)
80. ヤフー株式会社 /*Yafū kabushikigaisha*/ – “Yahoo! Japan Corporation” [Електронний ресурс] — Режим доступу: <https://www.yahoo.co.jp/> (2021)

要約

本論文の目的は、日本語における「外来語」の構造的・意味的特徴とその機能を明らかにすることである。

目的を達成するために、次のような問題を設定した：

- 外来語の歴史的発展に関する研究を行う。
- 外来語の構造的特徴を分析する。
- 外来語の意味的特徴を分析し、雑誌や新聞の記事に接地する。
- 外来語の機能を確認し、雑誌や新聞の記事で立証する。

第1章では、日本語の借用の種類である「漢語」と「外来語」を分析した。次に、借入金 of 弥漫の推移も把握した。

- XVI-XVIII 世紀の言葉
- XIX 後半の借入- XX 世紀の前半
- 戦後の借り言葉

第2部では、ほとんどすべての借用語がそれぞれの構造的・意味的特徴を持っていることが分かった。本節では、外郎売の構造的特徴（正字-音字、形態-構文）と、意味的特徴（意味的な展開、意味的な収縮、意味的な伝達）について、可能な限り分析した。

第3部では、様々な記事进行分析した結果、「外来語」には以下のようないくつかの機能があることが分かった。

- 名詞

借入金の中心的な機能は名詞であり、新しい現象、物体、現実の名前を付ける必要性に駆られる。何か新しいものが言語に現れる／登場する、あるいは既存のものが非常に重要になってきたので、その言語（より正確にはその言語の話者）がその名前を作る。

- 用語

名詞に関連していますが、特定の活動領域から借りてきた個々の概念を作るために特別に機能していることが分かった。多くの場合、このような用語はコンピュータ技術、経済、政治に関するものである。

- 情報提供

このような機能の主な目的は、読者に情報を明確に伝え、科学、技術、文化などに関する最新の出来事や現象を知らせることだ。とりわけ、そのようなメッセージは、特定の対象・容貌と認知機能を指定して作られる。

- 語用論的

表現的なものと婉曲的なものに分けられ、特定の言語の話者に感情的な影響を与える役割を果たしている。借用語は現代の創作物であり、現時点では誰もが混乱しているため、珍しいもの、現代的なもの、新しいものとして認識されている。